

DAGSORDEN Opplæringsutvalget d. 24-03-2026

Mødedato Tirsdag d. 24. marts 2026 kl. 11:30

Mødested Fylkesutvalgssalen, Ankerkvartalet, Haakon VIIIs gate 9, 4005 Stavanger

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
RS 5/2026 Øksnevadvisjonen - sluttrapport.....	4
SP 2/2026 Spørsmål fra Svein Abrahamsen, V - Hvordan påvirker tildelingen av tilskuddsmidler til	5
SP 3/2026 Spørsmål fra Bente Gro Milwertz Slettebø, SP vedr systemer rundt fagutdanning og vok	6
PS 11/2026 Godkjenning av protokoll fra møte i opplæringsutvalget 27.01.2026.....	8
PS 12/2026 Analyse av Rogaland fylkeskommunes utdanningstilbud og plan for videre arbeid.....	9
PS 13/2026 Årsmelding ungdommens fylkesråd 2025.....	22
PS 14/2026 Årsmelding fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse 2025.....	24
PS 15/2026 Årsmelding eldrerådet 2025.....	26
PS 16/2026 Høringssvar - forslag om integreringsstønad for nyankomne flyktninger.....	28
PS 17/2026 Øksnevad vgs. Nytt undervisningsfjøs - Rom og funksjonsprogram.....	41
PS 18/2026 Politisk sak om elever med psykiske lidelser - nettskoletilbud.....	53
PS 19/2026 Ny topplinje for yrkesfag.....	62
PS 20/2026 Statusrapport 2026 om følgeevaluering av implementering av ny modell for inntak og c	71
PS 21/2026 Ungdomspakken - nye grep i etablerte ordninger og tiltak.....	85
PS 22/2026 Forskriftsvedtak: Ny forskrift om skoleregler og skoledemokrati for elever, Rogaland f	98
PS 23/2026 Sluttrapport fra arbeidet med Øksnevadvisjonen.....	104
PS 24/2026 Organisering - Grønt kompetansesenter på Øksnevad.....	108

Rogaland
fylkeskommune

Møteinnkalling

Utvalg: Opplæringsutvalget

Møtested: Fylkesutvalgssalen, Ankerkvartalet, Haakon VIIIs gate 9, 4005
Stavanger

Dato: 24.03.2026

Tidspunkt: 11:30 -14:45

Eventuelt forfall må meldes snarest.

Vararepresentantene møter etter nærmere beskjed.

Forfall meldes til Torunn Høyland, e-post: torunn.hoyland@rogfk.no

Dersom det er aktuelt med habilitetsvurdering må man melde fra om dette tidlig, slik at det blir tid til å innhente en juridisk vurdering.

Anne Kristin Bruns

utvalgsleder

Torunn Høyland

utvalgssekretær

Referatsak

Arkivreferanse: 2026/23290-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Øksnevadvisjonen - sluttrapport

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
5/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget

Saken gjelder

Orientering om sluttrapport på øksnevadvisjonen v/opplæringsdirektør Eiliv Fougner Janssen

Spørsmål

Arkivreferanse: 2026/26406-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Spørsmål fra Svein Abrahamsen, V - Hvordan påvirker tildelingen av tilskuddsmidler til RFK muligheten for lærere og andre ansatte i videregående opplæring i vårt fylke til å ta videreutdanning?

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
2/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget

Spørsmål fra folkevalgt

Hvordan påvirker tildelingen av tilskuddsmidler til Rogaland fylkeskommune muligheten for lærere og andre ansatte i videregående opplæring i vårt fylke til å ta videreutdanning?

Bakgrunn for spørsmålet

Regjeringen har innført nye tilskuddsordninger som del av helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling for ansatte i skole og barnehage. Dette inkluderer en ny tilskuddsordning for videreutdanning for lærere og andre ansatte i skolen. Utdanningsdirektoratet fordeler tilskuddsmidler til kommuner, fylkeskommuner og private skoler basert på objektive kriterier.

Spørsmål

Arkivreferanse: 2026/26631-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Spørsmål fra Bente Gro Milwertz Slettebø, SP vedr systemer rundt fagutdanning og voksenlæringer

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
3/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget

Spørsmål fra folkevalgt

1. Kva system og oppfølging har me for vaksne som ynskjer fagutdanning, fagbrev/svennebrev?
2. Kor og korleis gjer ein dette kjent?
3. Vert det informert om lærlingeombodet og om moglegheiten for å kontakte hen?
4. Korleis er staa i fylket på dette området: har me kapasitet til å ivareta alle som ynskjer å ta fagutdanning som vaksen?
5. Er der planlagt endringar, satsingsområder på dette området?

Bakgrunn for spørsmålet

Å få fagbrev eller svennebrev er viktig, både for personen det gjeld, bedriften og storsamfunnet. Utviklinga mot eit samfunn med rett kompetanse til rett jobb og lønn deretter har pågått lenge. Rogaland har mange ulike vegar mot mål. Mitt spørsmål

gjeld vaksne, fortrinnsvis nye borgara som ynskjer å bidra og ta del i det norske samfunnet. Både økonomisk og sosialt.

Dei siste åra har der kome mange frå Ukraina og busett seg. Fleire av desse ynskjer utdanning, nokre på nye felt, andre på å bygga på det dei har frå heimlandet sitt.

Eg har blitt gjort merksam på at det tidvis er vanskeleg å orientera seg i vegen fram til fagbrev/svennebrev. Bl.a usikkerheit ang kva som krevst av den enkelte for å oppfylle norske krav. Det vart i historia eg fekk fortalt vist til forskjell og smidigheit ml helseutdanning og frisørutdanning, for avklaring rundt om meir teori og eksamener vart krevd, eller om den vidaregåande opplæringa frå heimlandet var tilstrekkeleg.

Det vart vist til mykje tid og arbeid for å koma til ein konklusjon, der det i prosessen var for mykje att og fram. på feltet som nok har få lærlingar i forhold til f.eks helse som har mange.

Eg vil gjerne spør om følgjande:

1. Kva system og oppfølging har me for vaksne som ynskjer fagutdanning, fagbrev/svennebrev?
2. Kor og korleis gjer ein dette kjent?
3. Vert det informert om lærlingeombodet og om moglegheiten for å kontakte hen?
4. Korleis er staa i fylket på dette området: har me kapasitet til å ivareta alle som ynskjer å ta fagutdanning som vaksen?
5. Er der planlagt endringar, satsingsområder på dette området?

Saksframlegg

Dato: 28.01.2026

Arkivreferanse: 2026/6500-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Godkjenning av protokoll fra møte i opplæringsutvalget 27.01.2026

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
11/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget

Vedlegg:

1	Møteprotokoll OU 27.01.26
---	---------------------------

Innstilling

Protokoll fra møte i opplæringsutvalget 27.01.2026 godkjennes.

Anne Kristin Bruns

leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 10.03.2026

Arkivreferanse: 2026/11378-1

Saksbehandler: Eiliv Fougner Janssen

Avdeling: Opplæring

Analyse av Rogaland fylkeskommunes utdanningstilbud og plan for videre arbeid

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
27/2026	23.03.2026	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
18/2026	24.03.2026	Eldrerådet
12/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget
	23.04.2026	Fylkesutvalget
	28.04.2026	Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Sammen drag og anbefaling - Rogaland fylkeskommune - Analyse av utdanningstilbudet - PWC
- 2 Vedlegg 1 Kunnskapsgrunnlag - Rogaland fylkeskommune - Analyse av utdanningstilbudet - PWC
- 3 Vedlegg 2 - Beskrivelse av tiltak - Rogaland fylkeskommune - Analyse av utdanningstilbudet - PWC
- 4 20260219 Habilitetsvurdering Steffen Vindheim - Analyse av utdanningstilbudet

Sammendrag

Rogaland fylkeskommunen har fått utført en omfattende analyse av det opplæringstilbudet fylkeskommunen leverer. Formålet med analysen, som følger denne saken, har vært å identifisere muligheter for innsparing, effektivisering og forbedring av tilbudet, med vekt på å balansere kortsiktige tiltak med mer langsiktige

mål. Behovet er forankret i strammere økonomiske rammer og et ønske om å sikre et bærekraftig og fremtidsrettet utdanningstilbud.

I tråd med fylkesdirektørens bestilling inneholder rapporten en rekke konkrete forslag til tiltak. Mens noen forslag er knyttet til behovet for innsparing, kan andre forslag innebære både en effektivisering og en forbedring av tjenestetilbudet.

Flere av de foreslåtte tiltakene utfordrer skolebruksplanens *føringer og premisser* som sier at fylkeskommunen skal «*sørge for sterke fagmiljøer og sikre bredde i distriktene*». Analysen viser at distriktsskoler innebærer høyere kostnader pr. elev og pr. utdanningsprogram.

Selv om rapporten avdekker muligheter for innsparing på en rekke områder, foreslås få omfattende strukturelle grep. Rapporten peker på at opplæringstilbudet allerede drives effektivt med svært høy struktureffektivitet, og at tidligere innsparings- og effektiviseringsgrep betyr at det er få enkle gevinster å hente ut på kort sikt. Mens andre fylker har gått til mer drastiske grep, som å legge ned skoler, er Rogaland i en situasjon der elevtallet fortsatt øker. Dermed er større strukturelle grep, som å legge ned skoler, mindre aktuelt i Rogaland.

Tillitsvalgte, rektorer og øvrige ledere har gitt innspill til arbeidet. Likevel er det viktig å understreke at rapporten inneholder konsulentens analyser og vurderinger, og at tiltakene ikke er vurdert av fylkesdirektøren på nærværende tidspunkt.

Fylkesdirektøren vil i første omgang gå videre med følgende tiltak som utredes nærmere i 2026:

1. Framtidig organisering av skolesentrene Møllehagen og Hollenderhaugen
2. Administrativ sammenslåing av skoler
3. Samle enkelte studieforberedende utdanningsprogram på færre skoler

Disse må vurderes og utredes ytterligere i samarbeid med skolene og tillitsvalgte, slik at økonomiske effekter og mulige positive og negative konsekvenser er grundig kvalitetssikret, og med det sikre at et best mulig beslutningsgrunnlag. Andre tiltak vil bli vurdert utredet og fremmet for politisk behandling som del av framtidige budsjettbehandlinger.

Når det gjelder rapporten og PwCs forslag til tiltak ellers, vil disse bli tatt med i det videre arbeidet med å redusere kostnader og effektivisere og forbedre det samlede

opplæringstilbudet i fylket. Arbeidet gjøres sammen med aktuelle skoler og med tillitsvalgte. Fylkesdirektøren vil lage en framdriftsplan for arbeidet og holde de folkevalgte løpende oppdatert.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Rapporten tas til orientering.
2. Framtidig organisering av skolesentrene Møllehagen og Hollenderhaugen utredes. Politisk sak fremmes for de folkevalgte, høsten 2026.
3. Administrativ sammenslåing av skoler for å redusere kostnader til lønn og administrasjon utredes. Politisk sak fremmes for de folkevalgte, høsten 2026.
4. Samling av enkelte studieforberedende utdanningsprogram for å styrke fagmiljøene og redusere behovet for delingstimer utredes. Saken legges fram for politisk behandling i sak om tilbudsstruktur høsten 2026.
5. Andre tiltak som krever politisk behandling fremmes som egne saker eller innlemmes i framtidige budsjettsaker, skolebruksplaner og tilbudsstruktursaker.
6. Berørte skoler involveres i utredning av tiltak som vurderes iverksatt.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen

opplæringsdirektør

Bakgrunn for saken

Rogaland fylkeskommune står overfor betydelige økonomiske utfordringer som krever målrettede tiltak og prioritering av kjernevirksomhet. Fylket har hatt god økonomistyring over flere år, og situasjonen for Rogaland er derfor ikke like prekær som for flere andre fylkeskommuner. Likevel er det avgjørende å tilpasse kostnadsnivået til lavere inntektsrammer og samtidig sikre bærekraftig drift.

Med Omstilling 2028 (O28) har fylkesdirektøren lagt opp til et ambisiøst omstillingsprogram for hele fylkeskommunen, med betydelige innsparingsmål de neste tre årene, i tråd med bestillingen fra de folkevalgte. Som en del av dette arbeidet utlyste fylkeskommunen ved fylkesdirektøren i mai 2025 [et oppdrag om å analysere det samlede utdanningstilbudet og identifisere muligheter for innsparing, effektivisering og forbedring av det samlede opplæringstilbudet, med vekt på å balansere kortsiktige tiltak med langsiktige mål](#)

Konsulentselskapet PwC, som gjennomførte en lignende analyse av Buskerud fylke i 2024, fikk tilslaget. Rapporten ble overlevert Rogaland fylkeskommune 2. februar 2026 og godkjent av styringsgruppen for prosjektet 4. februar 2026.

Problemstilling

I denne saken legger fylkesdirektøren fram plan for videre arbeid med innsparinger og forbedringer innen opplæringsområdet. Planen tar utgangspunkt i den eksterne rapporten fylkesdirektøren har fått utarbeidet. Konsulentens oppdrag har vært å analysere opplæringstilbudet Rogaland fylkeskommune leverer.

De folkevalgte bes om å ta stilling til fylkesdirektørens plan for videre arbeid.

Saksopplysninger

I rapporten er rammebetingelser som påvirker utdanningstilbudet analysert, og rapporten peker på tre forhold:

Elevtallet i videregående opplæring er forventet å stige de nærmeste årene, før det reduseres gradvis mot 2040.

- Nedgangen er ventet i alle regioner, minst i midtfylket.
- Antall deltagere i voksenopplæring og innføringsklasser er et usikkerhetsmoment i framskrivingene.
- Den kommende elevtallstoppen vil by på store kapasitetsutfordringer de nærmeste årene.

Opplæringsloven og Fullføringsreformen har styrket retten til videregående opplæring. Det vil medføre økte kostnader fordi:

- Elevene kan bruke lengre tid på å fullføre og har rett til flere omvalg
- Det er åpnet for å ta flere fagbrev
- Flere voksne kan gjenoppta videregående opplæring
- Opplæringen skal være mer tilrettelagt

I Rogaland, som i andre fylker, er det et kompetansegap mellom næringslivets behov og befolkningens kompetanse. Det er stor etterspørsel etter både helsepersonell og kompetanse innen IT, tekniske fag og ingeniørfag.

Sentrale funn

- Det er store forskjeller i netto driftsutgifter ved de ulike skolene, avhengig blant annet av kostnadskategorier og skolenes utdanningsprogram.
- Elevtallet har de senere årene økt ved noen skoler og gått ned ved andre. Sørfylket og midtfylket hadde størst vekst, mens indre Ryfylke hadde nedgang.
- Med et snitt på 97 prosent har Rogaland høy kapasitetsutnyttelse i de videregående skolene. Flere skoler har en utnyttelse på over 100 prosent.
- Det er særlig innen yrkesfag det er behov for å overbooke og leie lokaler.
- Fysiske begrensninger og HMS-krav gjør det vanskelig å øke kapasiteten ved mange av skolene uten at det går på bekostning av kvalitet og sikkerhet.
- Utgiftene til voksenopplæring har økt. Rett til rekvalifisering, en voksende deltakergruppe og økende behov for opplæring utfordrer kapasiteten.
- Skoleåret 2025/2026 får om lag 740 elever individuelt tilrettelagt opplæring (ITO). Det er noe høyere enn nivået fra de to foregående skoleårene.

- Fem fylkeskommuner brukte i 2024 mindre ressurser på opplæring pr. innbygger enn Rogaland. Sammenlignet med utvalgte fylker har Rogaland lavere driftsutgifter pr. elev til oppfølgingstjenesten (OT) og pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), og det fylket i landet som har laveste kostander til administrasjon. Den høye andelen elever som søker seg til kostnadskrevende yrkesfag i Rogaland gjør det krevende å redusere utgiftene ytterligere sammenlignet med de andre fylkene.

Rapportens forslag til tiltak

I prosessen er det identifisert en rekke mulige tiltak. Disse har kommet fram gjennom analyser, intervjuer og to arbeidsverksteder med rundt 130 deltakere. I alt ble over 300 mulige tiltak identifisert. I rapporten er innspillene samlet i 42 konkrete forslag.

Alle tiltakene er vurdert med hensyn til både prissatte og ikke-prissatte konsekvenser; det vil si både økonomiske effekter og mer kvalitative vurderinger av positive og negative konsekvenser for brukere/elever, ansatte og samfunnet ellers.

De 42 forslagene er delt inn i fire kategorier, knyttet til:

1. Skolestruktur (2 tiltak)
2. Tilbudsstruktur (23 tiltak)
3. Øvrig tilbud og støttetjenester (5 tiltak)
4. Økonomi og administrasjon (12 tiltak)

Samtlige forslag er beskrevet i detalj i vedlegg 2. Beskrivelse av tiltak.

Øvrige anbefalinger

Rapporten inneholder også noen klare anbefalinger til fylkeskommunen når det gjelder langsiktige utviklingstrekk, knyttet til endringer i elevtall, større strukturelle endringer og teknologiske muligheter.

Elevtallsutvikling

Prognoser tilsier at elevtallet vil reduseres på lengre sikt, noe som vil påvirke fylkeskommunens frie inntekter. Samtidig forventes elevtallet å holde seg relativt

høye i årene fremover, til tross for en ventet demografisk nedgang i aldersgruppen 16–18 år. Det henger sammen med omvalg og andre forhold som påvirker gjennomstrømming og varighet i videregående opplæring. Det er også betydelig usikkerhet knyttet til effektene av Fullføringsreformen, som kan påvirke både søkermønstre, elevgrunnlag og ressursbehov. De samlede konsekvensene for elevtall og inntektsgrunnlag er derfor usikre og bør følges tett i kommende plan- og budsjettprosesser. Rapporten anbefaler fylkeskommunen å videreutvikle og oppdatere elevtallsframskrivningene og supplere med prognoser som hensyntar omfanget av blant annet omvalg, rekvalifisering og vekstraten til SSB (netto flytting).

Strukturelle grep

I rapporten pekes det på strukturelle grep som kan være realistiske på kort sikt. Fylkeskommunen har i dag store kapasitetsutfordringer, høy utnyttelse av egen bygningsmasse og et betydelig omfang av leide lokaler. Dagens struktur vurderes som svært effektiv, og det er derfor ikke aktuelt å vurdere skolenedleggelser, i motsetning til flere fylker som over tid har hatt markant elevtallsnedgang og mye ledig kapasitet. Når elevtallet reduseres, vil første prioritet være å avhende leide lokaler og tilpasse arealbruken før eventuelle større strukturendringer vurderes.

Teknologi

Teknologi er en megadrivere i arbeids- og samfunnsliv, og vil prege den videregående opplæringen fremover. Utviklingen går svært raskt, særlig innen KI, og bildet kan være vesentlig annerledes om bare ett år. Derfor må fylkeskommunen løpende vurdere hvordan teknologi kan styrke kvaliteten og/eller effektivisere opplæringen. Det kan innebære å sikre dokumenterte gevinster, stille krav til personvern og sikkerhet, og samtidig ha rom for å teste og pilotere nye løsninger selv om det innebærer en risiko for å feile. Digitale investeringer kan frigjøre tid til kjerneoppgaver, støtte tilpasset opplæring og styrke kvaliteten i undervisningen – fremdeles med læreren i sentrum.

Medvirkning og videre involvering

I arbeidet med rapporten har en rekke ledere, ansatte og tillitsvalgte fra Rogaland fylkeskommune har bidratt med innspill i arbeidet. **En styringsgruppe** med tolv representanter fra fylkeskommunen hadde det overordnede ansvaret for godkjenning av mandat, prosjektplan, milepæler og sluttrapport. En **arbeidsgruppe** med syv representanter bidro med løpende avklaringer, detaljarbeid, møteinnkallinger og kommunikasjon ut i organisasjonen, men en **referansegruppe med de tillitsvalgte** ivaretok arbeidstakernes interesser og ga innspill fra de ansatte.

I det videre arbeidet med å følge opp rapporten blir skolene; rektorer, ansatte og tillitsvalgte særlig viktige. Det er skolene – både ansatte og deres elever som vil kjenne konsekvensene av eventuelle tiltak mest på kroppen. En første tilbakemelding på rapporten fra et samlet rektorkollegium kan oppsummeres slik:

- Sørg for tydelige rammer, reell involvering og et solid kunnskapsgrunnlag før sakene legges frem til politisk behandling.
- Berørte rektorer, ledergrupper og tillitsvalgte må involveres tidlig og reelt. De kjenner kompleksiteten i tilbudene og kan kvalitetssikre tall, beskrive konsekvenser og identifisere mulige effektiviseringer.
- Tallgrunnlaget må forbedres, slik at alle kan ha tillit til tallene i rapporten.
- Tiltakenes effekt på kvalitet, gjennomføring og samfunnsøkonomi må synliggjøres dersom endringer kan svekke tilbudet.
- Hvem definerer hva som er “store” og “små” tiltak? Noen mindre tiltak kan være veldig viktige for enkelte skoler.

Fylkesdirektøren ser behovet for at administrative prosesser også må være faglig og verdimessig forankret: Det handler ikke bare om økonomi, men om kvalitet, gjennomføring og hvilket samfunnsoppdrag skolen skal ivareta framover.

Analysearbeid ble gjennomført høsten 2025. Kunnskapsgrunnlaget og de foreslåtte tiltakene er ikke justert på bakgrunn av Fylkestingets budsjettbehandling i desember 2025.

Fylkesdirektørens vurderinger

Formålet med analysen fylkesdirektøren har fått utført av opplæringstilbudet fylkeskommunen leverer, har vært å identifisere muligheter for innsparing, effektivisering og forbedring av tilbudet, med vekt på å balansere kortsiktige tiltak med mer langsiktige mål. Rapportens analyse av rammebetingelsene sammenfaller delvis med fylkesdirektørens analyse i Skolebruksplan 2023, hvor en rekke faktorer utfordrer både finansiering og organisering av det samlede opplæringstilbudet i fylket, [se Endrede premisser for arbeidet med skolebruksplanen](#).

Fylkesdirektøren vil i første omgang gå videre med følgende tiltak som utredes nærmere i 2026:

1. Framtidig organisering av skolesentrene Møllehagen og Hollenderhaugen
2. Administrativ sammenslåing av skoler
3. Samle enkelte studieforberedende utdanningsprogram på færre skoler

De to første tiltakene angår struktur, mens det tredje er knyttet til tilbudsstruktur. Disse tre tiltakene er valgt ut fordi de vil kunne gi høy (2) eller middels (1,3) økonomisk effekt. De ikke-prissatte konsekvensene varierer, fra noen negative konsekvenser (2) til nøytrale (3) og noen positive konsekvenser (1). Disse tiltakene må vurderes og utredes ytterligere i samarbeid med skolene, slik at økonomiske effekter og mulige positive og negative konsekvenser er grundig kvalitetssikret, og med det sikre at et best mulig beslutningsgrunnlag.

Til 1. Framtidig organisering av Møllehagen og Hollenderhaugen

Rogaland fylkeskommune har to skolesentre; Møllehagen i Stavanger og Hollenderhaugen i Haugesund. Skolesentrene skal gi et tilrettelagt opplæringstilbud til elever i barneverninstitusjoner og barn og søsken som er innlagt i helseinstitusjoner (opplæringslovens §§ 28-3 og 28-4). Videre har skolesentrene et spesialtilbud til elever med alvorlige psykiske utfordringer. Tilbudet er lovpålagt, men fylkeskommunen står fritt når det gjelder organisering av tilbudet.

I dag er de to skolesentrene organisert som to egne enheter. Møllehagen har rundt 64 ansatte fordelt på fire lokasjoner, mens Hollenderhaugen har ca. 33 ansatte (tall pr. oktober 2025).

I rapporten foreslås at de to skolesentrene legges organisatorisk til en skole, som en avdeling, og peker på at fylkeskommunen dermed vil kunne redusere utgifter til administrasjon og ledelse. Videre peker rapporten på en rekke ikke-prissatte konsekvenser, både positive og negative.

Fylkesdirektøren mener at det er nødvendig å utrede framtidig organisering av skolesentrene nærmere, i tett samarbeid med berørte enheter, og tillitsvalgte, slik at de folkevalgte får et best mulig beslutningsgrunnlag.

Tiltak 1

Framtidig organisering av skolesentrene utredes og drøftes med ansatte og tillitsvalgte og legges fram for de folkevalgte i en egen politisk sak innen utgangen av 2026. Utredningen skal kvalitetssikre rapportens kartlegging og analyse, med vekt på å drøfte om økonomisk besparelse og mulige positive effekter står i forhold til eventuelle negative konsekvenser for elever, ansatte og samfunnet ellers.

Til 2. Administrativ sammenslåing av skoler

I dag driver fylkeskommunen 24 videregående skoler og to skolesentre for elever med særskilte behov. Flere skoler ligger med kort geografisk avstand. En administrativ sammenslåing av skoler vil kunne redusere behovet for årsverk i ledelse og administrasjon, samt at det kan åpne for ytterligere bemanningsreduksjoner og bedre utnyttelse av lærerressurser på tvers av skolene.

Tiltak 2

Trinn 1 - overordnet

En administrativ sammenslåing av skoler utredes på generelt nivå i en egen politisk sak høsten 2026. Utredningen skal kvalitetssikre rapportens kartlegging og analyse, med vekt på å vurdere om økonomisk besparelse og mulige positive effekter står i forhold til eventuelle negative konsekvenser for elever, ansatte og samfunnet ellers.

Trinn 2 - konkret

Basert på en overordnet vurdering av et slikt tiltak utredes og drøftes, med ansatte og tillitsvalgte på aktuelle skoler, konkrete forslag om sammenslåinger. Slike tiltak legges eventuelt fram for de folkevalgte som en del av fylkesdirektørens forslag til økonomi og handlingsplan 2027-2030, eller som egen politisk sak våren 2027.

Til 3. Samle enkelte studieforberedende utdanningsprogram på færre skoler

I dag tilbyr skoler med geografisk nærhet mange av de samme utdanningsprogrammene. I rapporten foreslås å samle enkelte studieforberedende utdanningsprogram på færre skoler. Med dette grepet kan fylkeskommune oppnå dobbel gevinst ved at fagmiljøene vil bli styrket og behovet for delingstimer reduseres.

Tiltak 3

Tiltaket vurderes og forankres dersom aktuelt i tilbudsstruktursaken i desember 2026 og gjennomføres eventuelt gradvis fra høsten 2027.

Når det gjelder rapporten og PwCs forslag til tiltak ellers, vil disse bli tatt med i det videre arbeidet med å redusere kostnader og effektivisere og forbedre det samlede opplæringstilbudet i fylket. Arbeidet gjøres sammen med aktuelle skoler og md tillitsvalgte. Fylkesdirektøren vil lage en framdriftsplan for arbeidet og holde de folkevalgte løpende oppdatert.

Rapportens tiltaksliste inneholder flere tiltak som er drøftet og lagt fram til politisk behandling som aktuelle sparetiltak i tidligere års budsjetttrunder, og som fylkestinget ikke har gitt tilslutning til under daværende forhold.

Administrasjonens oppgave er til enhver tid å synliggjøre hva fylkesdirektøren ser på som de beste prioriteringene ut fra en faglig overbevisning, rimeligvis uten at de konkrete innstillingene (tilrådingene til vedtak) trenger å utfordre nylige vedtak i fylkestinget.

I rapporten beskriver to tiltak med anslått høy økonomisk effekt, men med svært negative virkninger når det gjelder ikke-prissatte konsekvenser:

- Øke klassestørrelsen fra 15 til 30 for alle fellesfag på yrkesfag

- Øke klassestørrelsen fra 30 til 34 på studieforberedende

Fylkesdirektøren vil understreke at innsparingspotensialet her er teoretisk og meget krevende å gjennomføre på alle skoler. Av alle tiltak rapporten har pekt på, er disse to tiltakene blant de som bør velges sist, ikke bare fordi det vil kreve store ombygginger på skolene, men også fordi de ikke-prissatte negative konsekvensene er store.

Det understrekes at rapporten er et eksternt bidrag til fylkesdirektørens vurderinger, og at handlingsrommet for innsparing vil inneholde også andre aktuelle tiltak. Innen opplæringsområdet skal det ikke være den rådende oppfatningen at listen i rapporten er uttømmende.

I fylkesdirektørens videre arbeid med å nå ambisiøse innsparingsmål, kan det bli nødvendig å se på noen av de tidligere foreslåtte sparetiltakene på ny. Dette vil fylkesdirektøren komme tilbake til i budsjettprosessen høsten 2026. Tiltak kan få virkning fra år 1 (årsbudsjettet), men kan også legges inn fra et senere tidspunkt i økonomiplanperioden. Dette vil ofte være avhengig av krav til prosess og involvering, men også ønsker om forutsigbarhet og modning, herunder prioriteringsdiskusjoner som involverer folkevalgte.

Konklusjon

Fylkesdirektøren har i denne saken gjort rede for første trinn i oppfølging av rapporten som presenterer mulige innsparingstiltak innen opplæringsområdet. Andre tiltak vil bli vurdert løpende og om nødvendig lagt fram for politisk behandling, enten i egne saker eller i forbindelse med budsjettbehandling, skolebruksplanen eller tilbudsstruktur-saken.

De tiltakene som har størst teoretisk innsparingspotensial, som utvidelse av klassestørrelse, anbefales ikke. Fylkesdirektøren støtter denne vurderingen og erkjenner at det er grenser for hvor stor innsparing kan bli på kort og mellomlang sikt, gitt at elevtallet fortsatt øker samtidig som elevene har fått flere rettigheter.

Som det skrives i rapporten, har Rogaland i dag *«en effektiv struktur med svært høy kapasitetsutnyttelse. Kapasitetsutfordringer løses ved omfattende bruk av leide lokaler. Struktureffektiviteten begrenser handlingsrommet for store strukturtiltak, slik*

som andre fylker med ledig kapasitet og varig elevtallsnedgang har gjort de siste årene. Når elevtallet etter hvert går ned, vil første prioritet være å avhende leide lokaler og tilpasse arealbruken før eventuelle større strukturendringer vurderes.»

Og videre påpekes det: Det er potensial i andre kostnadsreduserende tiltak.

Rogaland fylkeskommune vil fortsette å arbeide for å sikre høy kvalitet i opplæringen og gode rammevilkår for både elever og ansatte. Rapporten inneholder en rekke forslag til tiltak som vil bli tatt med i det videre utviklingsarbeidet.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 30.01.2026

Arkivreferanse: 2025/76381-1

Saksbehandler: Eivind Kolnes

Avdeling: Politisk sekretariat

Årsmelding ungdommens fylkesråd 2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
4/2026	23.01.2026	Ungdommens fylkesråd
19/2026	23.03.2026	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
11/2026	24.03.2026	Eldrerådet
4/2026	23.03.2026	Utvalg for flerkulturell medvirkning
13/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget
7/2026	25.03.2026	Samferdselsutvalget
14/2026	26.03.2026	Kultur- og næringsutvalget
		Fylkesutvalget
		Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Årsmelding UFR 2025

Sammendrag

Det lages årlig en årsmelding for ungdommens fylkesråd. Årsmeldingen skal vise hvem rådet har bestått av, hva medlemmene har deltatt på av konferanser og arbeidsgrupper, og hvilke politiske saker en har jobbet mest med.

Fylkesdirektørens innstilling

Årsmeldingen fra ungdommens fylkesråd 2025 godkjennes.

Sunniva Lunde Randeberg

Leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 07.10.2025

Arkivreferanse: 2025/76382-1

Saksbehandler: Eivind Kolnes

Avdeling: Politisk sekretariat

Årsmelding fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse 2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
2/2026	26.01.2026	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
18/2026	19.03.2026	Ungdommens fylkesråd
12/2026	24.03.2026	Eldrerådet
5/2026	23.03.2026	Utvalg for flerkulturell medvirkning
14/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget
8/2026	25.03.2026	Samferdselsutvalget
13/2026	26.03.2026	Kultur- og næringsutvalget
		Fylkesutvalget
		Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 2025 Årsmelding FRF

Sammendrag

Det lages årlig en årsmelding for fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse. Årsmeldingen skal vise hvem rådet har bestått av, hva medlemmene har deltatt på av konferanser og arbeidsgrupper, og hvilke politiske saker en har jobbet mest med.

Fylkesdirektørens innstilling

Årsmeldingen til fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse for 2025 godkjennes.

Atle Lunde

Leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 30.01.2026

Arkivreferanse: 2025/76383-1

Saksbehandler: Eivind Kolnes

Avdeling: Politisk sekretariat

Årsmelding eldrerådet 2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
2/2026	27.01.2026	Eldrerådet
17/2026	19.03.2026	Ungdommens fylkesråd
18/2026	23.03.2026	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
3/2026	23.03.2026	Utvalg for flerkulturell medvirkning
15/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget
9/2026	25.03.2026	Samferdselsutvalget
15/2026	26.03.2026	Kultur- og næringsutvalget
		Fylkesutvalget
		Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Årsmelding eldrerådet 2025

Sammendrag

Det lages årlig en årsmelding for eldrerådet. Årsmeldingen skal vise hvem rådet har bestått av, hva medlemmene har deltatt på av konferanser og arbeidsgrupper, og hvilke politiske saker en har jobbet mest med.

Fylkesdirektørens innstilling

Eldrerådets årsmelding for 2025 godkjennes.

Bjørn Eirik Marcusson

Leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 09.03.2026

Arkivreferanse: 2026/12015-1

Saksbehandler: Ida Christin Enebakk De Santillana

Avdeling: Folkehelse, idrett og mangfold

Høringssvar - forslag om integreringsstønad for nyankomne flyktninger

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
25/2026	19.03.2026	Ungdommens fylkesråd
21/2026	23.03.2026	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
7/2026	23.03.2026	Utvalg for flerkulturell medvirkning
13/2026	24.03.2026	Eldrerådet
16/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget
10/2026	25.03.2026	Samferdselsutvalget
18/2026	26.03.2026	Kultur- og næringsutvalget Fylkesutvalget

Sammendrag

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har sendt på høring [forslag om integreringsstønad for nyankomne flyktninger](#). Ordningen skal erstatte dagens bruk av økonomiske ytelser i en periode etter bosetting.

Formålet med høringsnotatet er å foreslå en ny innretning på ytelsene til nyankomne flyktninger som skal bidra til:

- å styrke arbeidslinja slik at det skal lønne seg å jobbe
- å sikre et rimelig livsopphold i perioden de ikke er selvforsørget
- et enklere og mer oversiktlig system, med kun ett regelverk å forholde seg til
- å regulere forhold som kan påvirke flyktninger og migranters vurdering av å velge å reise til Norge

Fylkesdirektøren støtter målet om økt arbeidsdeltakelse og et mer enhetlig regelverk. Samtidig mener fylkesdirektøren at foreslått stønadsnivå kan øke risikoen for lavinntekt og levekårsutfordringer, særlig for sårbare grupper. Fylkesdirektøren anbefaler derfor at sårbare grupper sikres tilpasninger, og at integrerings- og levekårshensyn tillegges betydelig vekt i den videre behandlingen.

Fylkesdirektørens innstilling

Fylkesutvalget vedtar følgende høringssvar:

1. Rogaland fylkeskommune støtter høringens overordnede mål om at flere flyktninger skal komme i arbeid og en forenkling av dagens regelverk. Fylkeskommunen gjør samtidig oppmerksom på at foreslått stønadsnivå kan medføre økt risiko for lavinntekt og levekårsutfordringer, og mener at forslaget bør justeres for å motvirke dette.
2. Rogaland fylkeskommune støtter forslaget om å innføre unntaksbestemmelser fra rett og plikt til integreringsprogram og aktivitetsplikt ved særlige helsemessige eller andre tungtveiende årsaker.
3. Rogaland Fylkeskommune vurderer at plikt til barnehagedeltakelse er et inngripende tiltak, og mener at mindre inngripende virkemidler bør vurderes først.
4. Rogaland Fylkeskommune vurderer det som lite sannsynlig at forslagene om økonomiske rettigheter ved sekundærbosetting eller selvbosetting vil føre til vesentlige endringer i mønsteret for sekundærbosetting. Fylkeskommunen mener samtidig at departementet bør vurdere om regelverket i tilstrekkelig grad legger til rette for flytting som styrker overgangen til arbeid.
5. Rogaland Fylkeskommune mener at det er viktig å se på behovet for bosetting i boliger med et bærekraftig prisnivå i sammenheng med andre tiltak som kan gi en mer likeverdig tilgang til ulike bomiljøer på tvers av befolkningsgrupper. Departementet bør vurdere justeringer som styrker målet om treffsikker bosetting.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Mette Fossan

kst. samfunnsdirektør

Bakgrunn for saken

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har sendt på høring [forslag integreringsstønad for nyankomne flyktninger](#). Ordningen skal erstatte dagens regelverk for økonomiske ytelser i en periode etter bosetting.

Formålet med høringsnotatet er å foreslå en ny innretning på ytelsene til nyankomne flyktninger som skal bidra til:

- å styrke arbeidslinja slik at det skal lønne seg å jobbe
- å sikre et rimelig livsopphold i perioden de ikke er selvforsørget
- et enklere og mer oversiktlig system, med kun ett regelverk å forholde seg til
- å regulere forhold som kan påvirke flyktninger og migranters vurdering av å velge å reise til Norge

Integreringsstønadens foreslås som en standardisert, tidsbegrenset ytelse med fastsatte satser. Stønadsnivået foreslås i hovedregel som lavere enn dagens nivå for økonomisk sosialhjelp. Ordningen skal gjelde i en avgrenset periode etter bosetting (inntil fem år) og kunne kombineres med aktivitetsplikt også etter gjennomført integreringsprogram. Høringsfristen er 23.04.2026.

Problemstilling

Utvalget bes ta stilling til høringssvar fra Rogaland fylkeskommune.

Saksopplysninger

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har sendt på høring forslag om å innføre en ny integreringsstønad for nyankomne flyktninger mellom 18 og 67 år med oppholdstillatelse etter integreringsloven § 9 (i hovedsak flyktninger og deres familier).

Integreringsstønadens skal erstatte økonomisk sosialhjelp etter sosialtjenesteloven og bostøtte etter bostøtteloven i en femårsperiode etter bosetting. Formålet er å sikre et forutsigbart livsopphold i etableringsfasen, samtidig som ordningen skal styrke insentivene til arbeid, forenkle regelverket og bidra til at ytelsesnivået ikke ligger høyere enn i sammenlignbare land.

Navnet «introduksjonsprogram» foreslås endret til «integreringsprogram».

Departementet foreslår videre at det innføres aktivitetsplikt for personer som har gjennomført integreringsprogrammet uten å komme i arbeid eller fulltidsutdanning.

Det foreslås regler om avkorting og reduksjon av stønaden ved arbeid, utdanning eller ugyldig fravær, samt regler om samordning med andre offentlige ytelser, herunder dagpenger, sykepenger, arbeidsavklaringspenger og uføretrygd.

Det foreslås en ny bestemmelse som gir kommunene adgang til å gjøre unntak fra rett og plikt til deltakelse i integreringsprogrammet og aktivitetsplikten ved særlige helsemessige eller andre tungtveiende årsaker.

Departementet ber særskilt om høringsinstansenes syn på muligheten for å innføre plikt til barnehagedeltakelse for målgruppen.

Forslaget innebærer også endringer i regelverket knyttet til flytting mellom kommuner i de første fem årene etter bosetting, og departementet ber om vurderinger av om dette kan påvirke risikoen for økt selvbosetting og sekundærflytting.

Videre omtales mulige konsekvenser for bosettingsarbeidet, kommunenes tjenestetilbud og økonomiske og administrative forhold.

Ordningen foreslås tidligst innført fra januar 2028, og vil kun gjelde for flyktninger som får opphold etter at loven trer i kraft.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren har vurdert forslaget innenfor sitt regionale ansvar for integrering og samfunnsutvikling. Høringssvaret konsentrerer seg om de delene av forslaget som vurderes å ha størst betydning for fylkeskommunens fagansvar og tjenestetilbud innen integreringsfeltet. Under følger fylkesdirektørens kommentarer til utvalgte deler av høringsnotatet.

Det er ikke foretatt en fullstendig juridisk gjennomgang av alle lovtekniske og forvaltningsmessige detaljer i forslaget.

Generelle kommentarer til høringsforslaget

Fylkesdirektøren støtter høringens overordnede mål om at flere flyktninger skal komme i arbeid og bli økonomisk selvstendige, samt en forenkling av dagens regelverk. Et mer enhetlig system kan bidra til økt forutsigbarhet, likebehandling og en mer effektiv forvaltning.

Forslaget gir tydeligere arbeidsinsentiver. Samtidig kan lavere arbeidsdeltakelse blant flyktninger enn i den øvrige befolkningen i stor grad knyttes til strukturelle forhold og barrierer, som manglende formell kompetanse, språkutfordringer, helseutfordringer og begrenset tilgang til relevante nettverk. Det må derfor regnes med at en større andel flyktninger enn øvrig befolkning vil stå utenfor arbeidsmarkedet, og da særlig de første årene etter bosetting.

De foreslåtte stønadsnivåene ligger i utgangspunktet lavere enn dagens økonomiske sosialhjelp. Dette øker risikoen for vedvarende lavinntekt og barnefattigdom i en gruppe som allerede er økonomisk sårbar, og at personer med svake forutsetninger for innpass i det norske arbeidsmarkedet rammes i særlig grad. De kan også bidra til kortsiktige inntektsstrategier fremfor langsiktig kvalifisering, noe som samlet sett kan svekke reformens måloppnåelse.

Etter fylkesdirektørens vurdering innebærer forslaget derfor samlet sett en økt risiko for levekårsutfordringer, noe som kan svekke forutsetningene for langsiktig og bærekraftig integrering.

Et uttalt formål med forslaget er også å bidra til å begrense tilstrømmingen til Norge ved at stønadsnivået ikke skal ligge høyere enn i land det er naturlig å sammenligne seg med. Fylkesdirektøren har forståelse for behovet for å finne en balansert innretning som både ivaretar integreringshensyn og hensynet til regulering av innvandring. Samtidig vurderes risikoen ved å senke inntektsnivået under nivået for økonomisk sosialhjelp som betydelig, særlig for enkelte sårbare grupper. For både den enkelte og samfunnet som helhet er det avgjørende at personer som får opphold i Norge blir godt integrert. Fylkesdirektøren vurderer derfor at spørsmål om regulering av innvandring også bør skje gjennom andre virkemidler enn reduksjon i livsoppholdsytelser.

Unntak fra rett og plikt til integreringsprogram (punkt 11.2.3) og aktivitetsplikt (punkt 8.3.1)

Fylkesdirektøren støtter departementets forslag om at «det innføres en ny paragraf 9 a i integreringsloven som åpner for at kommunene kan fatte vedtak om unntak fra retten og plikten til integreringsprogram i tilfeller der det foreligger særlige helsemessige eller andre tungtveiende årsaker som hindrer deltakelse i programmet, eller som gjør at det ikke er sannsynlig at programmet vil bidra til at personen kommer i arbeid eller utdanning.»

Fylkesdirektøren støtter forslaget om at en tilsvarende unntaksbestemmelse også skal gjelde aktivitetsplikten etter fullført integreringsprogram.

Fylkesdirektøren støtter videre departementets forslag om at «vilkåret andre tungtveiende årsaker skal være en sikkerhetsventil for tilfeller som ikke dekkes av helsemessige årsaker». Fylkesdirektøren vil likevel påpeke at det er viktig at endringen formidles på en slik måte at kommunene får reell mulighet til å utøve et visst skjønn i vurderinger av særlige behov for tilpasning. Det kan ta tid å avklare i hvilken grad den enkelte har forutsetninger for fulltidsdeltakelse i arbeid eller kvalifisering. I slike tilfeller kan redusert økonomisk trygghet påføre familier i sårbare situasjoner unødvendig belastning og stress, noe som igjen kan hemme integreringsprosessen.

Departementet presiserer samtidig kommunenes plikt til tilrettelegging for personer som har en funksjonsnedsettelse. Fylkesdirektøren mener at presiseringen er viktig, og at den bør vektlegges i veiledningen om det nye regelverket. Fylkeskommunen har i de senere årene fått tilbakemeldinger fra kommunene og andre sentrale integreringsaktører om behov for kompetanseutvikling for at nyankomne med funksjonsnedsettelser reelt sett skal kunne få et likeverdig tilbud om kvalifisering. Fylkesdirektøren vil derfor anbefale at departementet følger opp denne presiseringen med veiledning og andre kompetansehevende tiltak.

Departementets vurderinger og forslag - plikt om at målgruppen for integreringsstøtten skal sende barna sine i barnehagen (punkt 7.2)

Departementet ber særskilt om høringsinstansenes syn på muligheten til å innføre en plikt om at målgruppen for integreringsstøtten skal sende barna sine i barnehagen, samt hvordanplikten eventuelt bør avgrenses.

Barnehagedeltakelse er viktig for barn i lavinntektsfamilier, og særlig for barn med innvandrerbakgrunn. Det kan bidra til blant annet tidlig språklæring og integrering, samt bedre forutsetninger i overgangen til skole og senere arbeidsliv. Barn fra familier med lav inntekt kan ha særlig nytte av å gå i barnehage, men som departementet påpeker forutsetter dette at barnehagen er av høy kvalitet.

IMDIs rapport *Hvordan går det med integreringen i Norge? Indikatorer, status og utviklingstrekk i 2025* peker på at Norge er blant OECD landene med høyest barnehagedeltakelse, både i befolkningen generelt og blant barn med innvandrerbakgrunn. Blant de yngste barna har det vært en markant økning i barnehagedeltakelsen blant minoritetsspråklige barn de senere årene - fra 40 prosent i 2015 til 66 prosent i 2024. Blant barn som er tre år eller eldre deltar 95% av minoritetsspråklige barn i barnehage.

Kvalitet og kapasitet i tilbudene er viktige faktorer for å øke deltakelsen, og for at deltakelsen skal ha ønsket effekt. *Meld. St. 28 Tro på framtida – uansett bakgrunn* viser til at det per i dag er forskjeller i kvaliteten i norske barnehager, og at barns læring og utvikling før skolestart påvirkes av hvilken barnehage barnet har gått i. Forskningen tyder også på at barn som har foreldre med høyere utdanning, oftere går i barnehager der ansattes kompetanse og utdanningsnivå er høyere, og der kvaliteten på barnehagen er bedre. Det vil derfor samtidig være viktig å vurdere hvordan man kan øke kompetanse, kvalitet og kapasitet i barnehagene for at deltakelse skal ha ønsket effekt for målgruppen.

Som departementet påpeker, medfører deltakelse i integreringsprogram og aktivitetsplikt et behov for barnepass. Med utvidelsen av aktivitetsplikten ut over integreringsprogrammet, slik det er presentert i høringsforslaget, vil dette behovet strekke seg over en lang periode. Det er derfor grunn til å tro at forslaget om aktivitetsplikt i seg selv er et tiltak som kan bidra til å øke barnehagedeltakelsen.

Forslaget om å innføre plikt til barnehagedeltakelse for en enkelt gruppe i befolkningen reiser prinsipielle spørsmål knyttet til forholdet mellom integreringspolitiske mål og foreldres rett til å ta beslutninger på vegne av egne barn. Obligatorisk deltakelse kan utfordre grunnleggende hensyn til autonomi og tillit til offentlige myndigheter, særlig for familier som allerede har erfaringer med tap av kontroll og myndighetsinngrep.

Barnehagedeltakelsen er generelt sett høy i Norge, og som nevnt gjelder dette også minoritetsspråklige barn. En plikt til barnehagedeltakelse for en enkeltgruppe i befolkningen er et svært inngripende tiltak. Fylkesdirektøren mener derfor at det også bør vurderes mindre inngripende tiltak som bygger på blant annet på dialog, kompetanse og trygghet. Pris og tilgjengelighet er andre tiltak som kan øke deltakelsen.

Flytting til og mellom kommuner (Punkt 12.2.2)

Departementet ber særskilt om høringsinstansenes syn på om disse forslagene vil redusere risikoen for økt selvbosetting eller sekundærflytting ved innføringen av integreringsstøtten.

Forslagene om økonomiske rettigheter ved sekundærbosetting eller selvbosetting fremstår i hovedsak som en videreføring av sentrale prinsippene i gjeldende regelverk. Fylkesdirektøren vurderer det derfor som lite sannsynlig at dette vil føre til vesentlige endringer i mønsteret for selvbosetting og sekundærflytting.

Fylkesdirektøren vil likevel påpeke noen risikofaktorer som departementet bør ta hensyn til i den videre utformingen av regelverket. Departementet påpeker at det er en risiko for at forslaget kan få påvirkning på målet om treffsikker bosetting. Redusert treffsikkerhet i bosettingsarbeidet kan øke risikoen for flytting etter bosetting, og dermed også risiko for opphopning av levekårsutfordringer i enkelte kommuner. Å prioritere treffsikker bosetting, kan være et viktig virkemiddel for å motvirke sekundærflytting, særlig i kommuner med høy grad av fraflytting.

Behovet for å begrense negative konsekvenser av sekundærflytting, bør balanseres mot de positive effektene flytting kan ha for integrering og livskvalitet for en del flyktninger.

Fafo-rapport 2025:14 Flytting etter bosetting. Muligheter og utfordringer ved sekundærflytting blant flyktninger viser at sekundærflytting kan bidra til konsentrasjon av levekårsutfordringer og økt press på enkelte kommuners velferdstjenester. Det kan også være utfordrende for kommuner som er preget av fraflytting. Samtidig peker rapporten på at de fleste kommuner ikke opplever sekundærflytting som et betydelig problem, og at mange flyktninger rapporterer om bedre livssituasjon etter flytting.

Rapporten viser videre at begrensninger i økonomiske rettigheter ved flytting uten avtale kan bidra til at flere blir boende i opprinnelig bosettingskommune. Samtidig kan slike begrensninger – slik regelverket praktiseres i dag – ha utilsiktede negative konsekvenser for arbeidsmarkedsdeltakelse, blant annet ved at flyktninger med konkrete jobbtilbud hindres i å flytte. Fylkesdirektøren er også kjent med eksempler på at flyktninger som har fått tilbud om arbeid i en annen kommune ikke flytter og dermed ikke tar imot tilbud om jobb. Dette kan for eksempel være knyttet til vurderingen av økonomisk risiko ved tilbud om midlertidig arbeidskontrakt, eller at tilflyttingskommunen avslår søknad om tilflytting for partner eller ektefelle.

Fylkesdirektøren anbefaler derfor at departementet presiserer tydelig hvilket handlingsrom som finnes innenfor det foreslåtte regelverket for å redusere slike barrierer. Det bør i tillegg vurderes om regelverket i tilstrekkelig grad legger til rette for flytting som styrker arbeidsmarkedsintegreringen, og/eller om det er behov for presiseringer eller veiledning for å motvirke uheldig praktisering av regelverket.

Bosetting av flyktninger (Punkt 15)

Departementet ber særskilt om kommunenes vurdering av hvilke indirekte konsekvenser forslaget vil kunne ha for kommunene og øvrig kommunalt tjenestetilbud.

Fylkesdirektøren støtter at det er behov for å legge til rette for at flyktninger bosettes i boliger med et bærekraftig utgiftsnivå etter overgang til arbeid og at boligstøtten sees i sammenheng med ordninger for andre grupper med tilsvarende behov. I forbindelse med fylkeskommunens lovpålagte ansvar om å anbefale antall flyktninger som bør

bosettes i hver kommune, har flere kommuner i Rogaland de senere årene pekt på utfordringer knyttet til tilgang på egnede boliger og behovet for likeverdig behandling mellom ulike grupper i det kommunale boligmarkedet.

Samtidig vil en strammere regulering av bolig- og stønadsrammer for flyktninger isolert sett kunne redusere kommunenes handlingsrom i bosettingsarbeidet. Det kan videre føre til opphopning av levekårsutfordringer i enkelte områder, redusert treffsikkerhet i bosettingen, lengre ventetid i mottak og redusert beredskap i perioder med høye bosettingstall. Fylkesdirektøren mener derfor at det er viktig å se på behovet for bosetting i boliger med et bærekraftig prisnivå, i sammenheng med andre tiltak som kan gi en mer likeverdig tilgang til ulike bomiljøer på tvers av befolkningsgrupper.

Dersom forslaget fører til at flyktninger bosettes i rimeligere boliger enn tidligere, kan det føre til en opphopning av levekårsutfordringer i enkelte områder. Det kan også føre at etterspørselen etter rimelige boliger vil øke. Som departementet påpeker, kan dette ha betydning for andre vanskeligstilte grupper med behov for samme type bolig, som personer med psykiske lidelser og rusproblemer.

Økt etterspørsel etter leiebolig de senere årene, har skapt et økende press og økte priser i leiemarkedet. Dette er særlig en utfordring for familier med vedvarende lavinntekt, og kan føre til at barn må skifte oppvekstmiljø flere ganger.

Et godt bomiljø gir muligheter for trygghet, gode sosiale forhold i nabolaget og deltakelse. Barn og unge som vokser opp i gode bomiljø gjennomfører i større grad utdanning og har mer stabil arbeidstilknytning som voksne.

Fylkesdirektøren mener det er behov for en helhetlig politikk som ser bolig, integrering og stedsutvikling i sammenheng, med mål om å skape mer likeverdige levekår på tvers av nabolag og befolkningsgrupper.

Redusert treffsikkerhet i bosettingen kan påvirke integreringsarbeidet

Departementet peker på at forslaget kan gjøre det mer krevende å sikre treffsikker bosetting, og viser til at botillegget skal bidra til å opprettholde muligheten for bosetting i byer og omkringliggende områder. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til i hvilken grad botillegget i praksis vil kompensere for høye boutgifter i pressområder.

Forslaget kan dermed få betydning for hvilke grupper som kan bosettes i ulike typer kommuner, samt hvor i kommunene de kan bosettes.

Trefferikkelig bosetting er et sentralt virkemiddel for god og varig integrering. Allerede i dag er det krevende å matche flyktningenes kompetanse og behov med egnede bosettingskommuner. Redusert trefferikkelighet i bosettingsarbeidet kan få konsekvenser både for kvalifiserings- og integreringsarbeidet i kommunene, og også de fylkeskommunale opplæringstjenestene.

Departementet påpeker også at forslaget kan føre til lengre ventetid i mottak. Dette kan påvirke både kommuner med mottak og integreringsarbeidet etter bosetting. Lang ventetid kan forsinke oppstart av kvalifisering og arbeid, og ha negative konsekvenser for helse og motivasjon.

Mulige konsekvenser for beredskapen i bosettingsarbeidet

Reduserte muligheter for bosetting i bykommuner vil også kunne påvirke beredskapen i perioder med høye bosettingstall. I Rogaland har de tre mest sentrale kommunene bosatt om lag førti prosent av det totale antallet flyktninger i fylket de siste fire årene. Dersom økonomiske rammer i mindre grad muliggjør bosetting i disse områdene, kan det svekke den samlede nasjonale bosettingskapasiteten i betydelig grad, og øke presset på de mindre sentrale kommunene.

De større bykommunene og byregionene spiller videre en sentral rolle i integreringsarbeidet, blant annet gjennom tilgang til arbeidsmarked, kollektivtransport, opplæringstilbud og spesialiserte tjenester. Mange bykommuner har også lang erfaring og høy kompetanse innen integreringsfeltet, og er viktige bidragsyttere i kompetanseutviklingen nasjonalt.

Konklusjon

Fylkesdirektøren støtter høringens overordnede mål om at flere flyktninger skal komme i arbeid og bli økonomisk selvstendige, samt en forenkling av dagens regelverk. Samtidig gjør fylkesdirektøren oppmerksom på at det foreslåtte stønadsnivået kan øke risikoen for lavinntekt og levekårsutfordringer.

Fylkesdirektøren støtter forslaget om å innføre unntaksbestemmelser fra rett og plikt til integreringsprogram og aktivitetsplikt ved særlige helsemessige eller andre tungtveiende årsaker.

Fylkesdirektøren vurderer plikt til barnehagedeltakelse som et inngripende tiltak og mener at mindre inngripende virkemidler bør vurderes først.

Når det gjelder økonomiske rettigheter ved sekundærbosetting eller selvbosetting, vurderer fylkesdirektøren det som lite sannsynlig at forslagene vil føre til vesentlige endringer i flyttemønsteret. Samtidig bør departementet vurdere om regelverket i tilstrekkelig grad legger til rette for flytting som kan styrke arbeidsmarkedsintegreringen.

Fylkesdirektøren støtter målet om at flyktninger bosettes i boliger med et bærekraftig utgiftsnivå etter overgang til arbeid, og at boligstøtten sees i sammenheng med ordninger for andre grupper med tilsvarende behov. Samtidig kan strammere bolig- og stønadsrammer redusere kommunenes handlingsrom i bosettingsarbeidet og gi økt risiko for opphopning av levekårsutfordringer, mindre treffsikker bosetting og lengre ventetid i mottak. Fylkesdirektøren understreker derfor behovet for å se bolig, integrering og levekårsutvikling i sammenheng.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 09.03.2026

Arkivreferanse: 2026/15068-1

Saksbehandler: Elisabeth Hult Jakobsen

Avdeling: Nybygg og investering

Øksnevad vgs. Nytt undervisningsfjøs - Rom og funksjonsprogram

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
20/2026	23.03.2026	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
17/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget Fylkesutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1 I1322035_Øksnevad Nytt undervisningsfjøs_RFP
- 2 Vedlegg 2 Kommentar til Strategikonsept Øksnevad - Tine Rådgiving

Sammendrag

Dagens melkefjøs ved Øksnevad vgs. oppfyller verken kravene til dyrevelferd eller moderne drifts- og undervisningsbehov, noe som er dokumentert gjennom vurderinger fra både Norsk Landbruksrådgiving og TINE Rådgiving. De peker på betydelige avvik fra forskrift om hold av storfe og at bygningen ikke lenger er egnet som læringsarena for elever som skal utdannes til et framtidsrettet landbruk. I tillegg er dagens fasiliteter utilstrekkelige for å ivareta HMS, smittevern og pedagogiske behov, blant annet på grunn av manglende garderober, undervisningsrom og gode observasjonsarealer.

Det foreslåtte rom- og funksjonsprogrammet beskriver et moderne fjøs dimensjonert for rundt 60 årskyr (gjennomsnittlig antall melkekyr i en besetning gjennom et helt år), med tilhørende teknologiske løsninger og en undervisningsdel som skal gi elevene

tilgang til tidsriktig og praksisnær opplæring. Programmet legger også vekt på bærekraftige løsninger, blant annet gjennom energieffektivisering og materialbruk. Prosjektet sees som en viktig del av utviklingen av Øksnevad vgs. som et grønt kompetansesenter for regionen.

Fjøset foreslås plassert i et nærliggende LNF-område der det er bedre arealforhold, tilgang til beite og mindre konflikt med skoletrafikk. Kostnadsrammen som tidligere ble redusert til 50 millioner kroner vurderes som urealistisk lav, og fylkesdirektøren anbefaler en justering til 85 millioner for å sikre et bygg som oppfyller de dokumenterte behovene. Fylkesdirektøren ber politikerne ta stilling til rom- og funksjonsprogrammet og den foreslåtte kostnadsrammen på 85 millioner kroner, som grunnlag for videre prosjektering.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Forslag til rom- og funksjonsprogram for Øksnevad vgs. nytt undervisningsfjøs vedtas slik det her foreligger.
2. Det utarbeides et forprosjekt på bakgrunn av utarbeidet rom- og funksjonsprogram med detaljerte kalkyler. Fylkesdirektøren legger frem forprosjektet i sak om konkurransegrunnlag.
3. Prosjektet gjennomføres ved bruk av samspillsentreprise.
4. Kostnadsrammen for prosjektet justeres til 85 mill. kroner. Justeringen vil bli innarbeidet i revidert årsbudsjett for 2026 og kommende økonomiplan.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Øyvind Langeland

direktør økonomi og eiendom

Bakgrunn for saken

Fylkesdirektøren ga i FT-sak 63/25 *Skolebruksplanen 2024 - statusrapport pr. juni 2025* følgende beskrivelse:

I arbeidet med Øksnevadvisjonen er det tydelig at for å kunne fremstå som en seriøs og relevant kompetanseleverandør innenfor landbruket kreves det modernisering av nøkkelfasiliteter. Spesifikt vil tidsriktige husdyrarenaer innenfor storfe og svin, som er foregangseksempler innenfor dyrevelferd og agritech, danne et godt grunnlag for å knytte skolen nærmere opp mot næring og forskningsmiljø. Dette vil på sikt bidra positivt på flere av faktorene som visjonsrapporten peker på.

I årsbudsjettet for 2025 ble det satt av penger til å starte prosjekteringen av et nytt undervisningsfjøs.

Norsk Landbruksrådgivning (NLR) har gjennomført en evaluering av gårdsdrift og undervisning ved Øksnevad videregående skole, med mål om å belyse hvordan gårdsdriften kan organiseres best mulig i forhold til opplæringsformål. Arbeidet ble påbegynt i 2022 og avsluttet i juli 2025.

I tillegg til dyrevern henviser NLR også bl.a. til: Mangelen på egnede grupperom uten klesbytte/skifte av sko kompliserer teoretisk partiundervisning i tilknytting til praksis i melkefjøset.

Det eksisterende fjøset ved Øksnevad vgs ble i Øksnevadvisjonen vurdert som ikke egnet for å opprettholde en forsvarlig melkeproduksjon, jf. mandatet. TINE Rådgiving har vurdert mulighetene for å tilrettelegge det eksisterende fjøset for framtidig drift. I økonomiplanen 2025-2028 ble det satt av 104 millioner til nytt undervisningsfjøs ved Øksnevad vgs.

Ved behandling av økonomiplanen 2026-2029 prisjusterte fylkesdirektøren kostnadsrammen til 107,5 millioner i innstillingen. Etter politisk behandling ble beløpet nedjustert til 50 millioner kroner.

Problemstilling

Fylkestinget bes ta stilling til foreslått rom- og funksjonsprogram.

Saksopplysninger

Øksnevad videregående skole ble etablert i 1940 som en jordbruksskole med internat, og holder til på en tidligere landbrukseiendom på rundt 1500 dekar. I dag tilbyr skolen varierte opplæringsarenaer innen naturbruk, bygg- og anleggsteknikk og tilrettelagt opplæring. Skolen driver en stor gård og har egen ridehall som brukes aktivt i undervisningen. Den ligger i Klepp kommune, med gode kollektivforbindelser til Stavanger, Sandnes og resten av Jæren.

Rom- og funksjonsprogrammet (RFP) for nytt undervisningsfjøs ved Øksnevad vgs. angir hvilke nye rom og funksjoner som er nødvendige i det nye undervisningsfjøset. RFP beskriver primært brukskrav og arealer. Videre danner RFP grunnlag for prosjekteringen av nybygget gjennom alle prosjekteringsfaser og utførelsesfase. I vedlegg 1, I1322035_Øksnevad Nytt undervisningsfjøs_RFP, (Strategikonsept), beskrives grundig hvordan rom- og funksjonsprogrammet er foreslått løst. Fylkesdirektøren vil i denne saken kort redegjøre for dette.

Behov og mål for prosjektet:

Dagens fjøs ved Øksnevad videregående skole oppfyller ikke lenger kravene til god dyrevelferd. Ny kunnskap om storfeas atferd og behov viser at bygget har flere mangler, og at driftsforholdene ikke gir tilstrekkelig beskyttelse mot stress, smerte og risiko for skader.

I tillegg har den teknologiske utviklingen i landbruket vært rask de siste tiårene. Moderne melkeproduksjon stiller høye krav til teknologiske løsninger og innredninger, og dagens fjøs fremstår derfor som både umoderne og lite relevant som læringsarena for elever.

En rapport bestilt fra bygningsrådgiver i TINE Rådgiving (15. februar 2022) peker på betydelige avvik knyttet til dyrevelferd. Vurderingene bygger særlig på §4 og §7 (første og andre ledd) i forskrift om hold av storfe, hjemlet i dyrevelferdsloven:

- **§4:** Det skal tas hensyn til dyras atferdsmessige og fysiologiske behov, og de skal beskyttes mot unødvendig stress, smerte og lidelse.

- **§7:** Husdyrrom skal være utformet slik at dyra ikke påføres eller kan påføre seg selv skade.

Eksisterende fjøs oppfyller ikke alle punktene i disse bestemmelsene.

Prosjektets mål er å utvikle et moderne fjøs som på en helhetlig måte ivaretar kravene til dyrevelferd, god dyreflyt (hvordan dyrene beveger seg gjennom produksjonssystemet på gården) og bærekraftige driftsløsninger. Samtidig skal det legges til rette for en mer oppdatert og relevant undervisning som speiler dagens teknologi og arbeidsmetoder i landbruket. Et nytt fjøs vil dermed gi elevene en tidsriktig opplæringsarena og bidra til å styrke kvaliteten og relevansen i agronomutdanningen i Rogaland.

Medvirkningsprosess

I programmeringsfasen er det gjennomført møter med skolens ledelse, fagpersoner, verneombud og tillitsvalgte, og ansatte har fått mulighet til å komme med innspill gjennom delte dokumenter og referater. Fylkesdirektøren valgte også å samarbeide med TINE Rådgiving for å sikre faglig kvalitet i planleggingen av et moderne og funksjonelt fjøs. Elever og ansatte bidro i tillegg med et behovsdokument som dannet grunnlaget for prosjektet.

Bærekraft og miljø

Rogaland fylkeskommune vil utvikle Øksnevad vgs. i tråd med FNs bærekraftsmål og planlegger et grønt kompetansesenter som skal styrke landbrukssektoren i regionen. I arbeidet med nytt fjøs skal muligheter for energiøkonomisering, klimagassreduksjon, ombruk, trebruk og klimatilpasning vurderes. Det skal utarbeides et eget miljøprogram som gir retning og forutsigbarhet i prosjektet.

Pedagogiske behov

For å sikre relevant og praksisnær undervisning i melke- og husdyrproduksjon må det nye fjøset dimensjoneres for et tilstrekkelig antall dyr og for en produksjon som gjør

det mulig for elever å oppleve alle deler av driftsåret. Fjøset brukes av om lag 160 elever og må derfor ha arealer som ivaretar både pedagogiske behov og HMS-krav.

Skolen har behov for funksjonelle spesialrom som gjør det mulig å ha to elevgrupper i fjøset samtidig og å ta imot besøkende til omvisning og kurs. Dette gjelder særlig garderobesluser, sluser, kontor for fjøsmester og grupperom i ren sone. Gode smittesluser og hensiktsmessige løsninger for hygiene, renhold og smittevern er avgjørende.

Det er også behov for gallerier som gjør det mulig å observere dyrene uten å gå gjennom smittesluse – både for undervisning og for besøkende. Læringsrom og observasjonsarealer må legges til rette for arbeid med digitale systemer og data knyttet til besetningen.

Samlet sett er funksjonelle garderobesluser, undervisningsrom, observasjonsarealer, fjøsmesterkontor og gode hygieneløsninger nødvendige for at fjøset skal kunne fungere som et moderne undervisnings- og driftsbygg.

Anbefalt størrelse

Det nye fjøset bør dimensjoneres for om lag 60 årskyr for å sikre god undervisning, moderne drift og bedre dyrevelferd. Denne størrelsen gir tilgang til hele produksjonssyklusen og er i tråd med dagens teknologiske standarder.

Driftsberegninger viser at en produksjon på rundt 500 000 liter melk gir klart bedre økonomi sammenlignet med hva som er mulig i dagens situasjon, og kan bidra til å delfinansiere investeringen forutsatt tilstrekkelig tilgang på grovfôr.

Arealbehov

Arealprogrammet for nytt undervisningsfjøs er utarbeidet for å dekke både driftsmessige og pedagogiske behov, med vekt på fleksibilitet, robusthet og mulighet for framtidig utvidelse. Arealprogrammet omfatter tre deler; fjøset, undervisningsdelen og utearealer. Selve fjøsbygget planlegges på 3338 m² BTA, og arealene omfatter melkefjøs med kapasitet til 60 årskyr og lagerfunksjoner. I tillegg kommer utearealer som tun (ca. 2000 m²), uteområde for melkekyr (250 m²), gjødselkum (1000 m²) og plansilo (ca. 2000 m²). Undervisningsdelen utgjør 409 m²

BTA. Detaljerte rom- og funksjonsopplysninger finnes i det vedlagte rom- og funksjonsprogrammet.

Det er i prosjektet satt av følgende programmert areal i nybygget:

Fjøsbygg	2.670 m ² (3.338m ² BTA)
Undervisningsdel	327 m ² (409m ² BTA)
<u>Sum nettoarealer</u>	<u>2.997 m²</u>
Sum bruttoarealer (b/n-faktor 1,25)	3.747 m ²

Plassering

Øksnevad vgs. har et stort og komplekst skoleanlegg med mange bygg og funksjoner. Skolens område er regulert for undervisning og landbruksdrift, men prosjektarbeidet peker på at det mest hensiktsmessige er å plassere et nytt fjøs i LNF-området nær skolen, der det er god tilgang til beite, tilstrekkelig plass og bedre trafiksikkerhet. Kommunen er positive til dette, og foreløpige avklaringer viser at området ikke krever arkeologiske registreringer. Brukerne har kommet med forskjellige alternative plasseringer. Endelig valg av tomt avklares etter politisk vedtak, i samarbeid med brukere og relevante myndigheter i skisseprosjektfasen.

Rom og funksjonsprogram

I rom- og funksjonsprogram (RFP) – behovsfasen – definerer man:

- arealbehov (m²)
- funksjoner og sammenhenger
- kvalitetsnivå
- kapasitet (antall brukere, rom osv.)

Kostnader angis normalt bare som grove anslag, f.eks.:

- kr/m² basert på referanseprosjekter
- grov totalramme

Begreper som P50/P85 brukes vanligvis ikke her, fordi man ennå ikke har et definert prosjektgrunnlag som kan analyseres statistisk.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren vurderer at behovet for et nytt undervisningsfjøs ved Øksnevad videregående skole er både godt dokumentert og nødvendig for å sikre relevant, fremtidsrettet og forsvarlig opplæring innen naturbruk. Dagens fjøs tilfredsstillende ikke gjeldende krav til dyrevelferd eller pedagogisk tilrettelegging, og det fremstår som uhensiktsmessig å investere i ytterligere oppgraderinger av eksisterende struktur. Et nytt fjøs vil derfor være det mest bærekraftige og langsiktige grepet for å sikre god drift og høy utdanningskvalitet.

Faglige, driftsmessige og pedagogiske hensyn

Evalueringsene gjennomført av Norsk Landbruksrådgiving og TINE Rådgiving viser et tydelig gap mellom dagens fasiliteter og moderne krav til husdyrproduksjon. Fjøsset har betydelige avvik fra forskrift om hold av storfe og gir ikke tilstrekkelig grunnlag for å tilby elever opplæring i teknologiske løsninger og driftsformer som brukes i moderne landbruk. Dette svekker skolens rolle som kompetanseleverandør og reduserer relevansen av opplæringen.

Rom- og funksjonsprogrammet legger opp til en dimensjonering på ca. 60 årskyr og en drift med moderne teknologi, herunder digitale styringssystemer, robotisert melking og bedre tilrettelegging for dyrevelferd. Dette er i tråd med sektorens utvikling og vil gi elevene en opplæringsarena som reflekterer praksisfeltet de skal inn i. Programmet legger også til rette for en mer effektiv organisering av undervisningen, herunder bedre garderobeløsninger, grupperom i ren sone og observasjonsområder som er viktige for både HMS og læringsutbytte.

Bærekraft og klima

Prosjektet er i tråd med fylkeskommunens ambisjon om å utvikle Øksnevad vgs. som et grønt kompetansesenter og en foregangsarena for bærekraftige løsninger i landbruket. Et nytt fjøs vil gi bedre forutsetninger for energioptimalisering, ombruk av

materialer, bruk av tre og klimatilpassede løsninger. Integrering med eksisterende energi-infrastruktur på skolen – som biogass, solenergi og flisfyring – gir ytterligere muligheter for klimagassreduksjon og innovasjon.

Tomtevalg og utviklingsmuligheter

Fylkesdirektøren vurderer at foreløpig foreslått tomteplassering i tilknytning til LNF-området nord for dagens anlegg gir gode driftsmessige og trafikksikkerhetsmessige forutsetninger, samt fleksibilitet for senere videreutvikling. Plasseringen gir nærhet til beiteområder, god logistikk for maskiner og drift, og mindre konflikt med skoletrafikk. Det presiseres imidlertid at tomten ikke er endelig valgt, og at brukerne har fremmet flere alternative lokaliseringer som fortsatt vurderes. Fylkesdirektøren vil ta alle innspill i betraktning før endelig valg av tomt.

Økonomi og kostnadsramme

Kostnadsrammen for nytt fjøs ble redusert i forbindelse med behandlingen av Økonomiplanen 2026-2029. Det opprinnelige overslaget på 104 mill. kroner ble prisjustert til 107,5 mill. kroner i fylkesdirektørens forslag til økonomiplanen 2026–2029, men ble deretter redusert til 50 mill. kroner i fylkestingets vedtak. Basert på rom- og funksjonsprogrammet, dagens prisnivå i byggenæringen og behovet for et robust og driftssikkert bygg med nødvendige pedagogiske og tekniske funksjoner, vurderes denne rammen som urealistisk lav.

Det anbefales derfor at kostnadsrammen justeres til 85 mill. kroner, som er et nøkternt nivå for å realisere et bygg som møter de dokumenterte behovene og samtidig gir handlingsrom for bærekraftige løsninger og teknologiske systemer som kreves i moderne fjøsdrift. En oppjustert ramme styrker prosjektets gjennomførbarhet og gir et bedre grunnlag for et kostnadseffektivt forprosjekt. Rent prinsipielt forutsetter økonomi- og regnskapsforskriften at også planlegging i en tidlig fase baserer seg på realistiske anslag, med tilstrekkelige marginer for å ivareta usikkerhet.

Fra den generelle saken om prosjektgjennomføring og anskaffelsesmetodikk høsten 2025 minner vi om begreper som P50 og P85. Begrepene uttrykker sannsynligheten

for at kostnadsrammer ikke må økes. I en så tidlig fase som prosjektet nå befinner seg – ved utarbeidelse av rom- og funksjonsprogram, er det normalt for tidlig å angi sannsynligheter for at økonomiske rammer vil holde. Fastsatt kostnadsramme har preg av å være et innledende kostnadsestimat, men det skal ta høyde for alt det påregnelige. Fylkesdirektøren understreker betydningen av å søke realisme, slik at grunnlaget for videre planlegging tar utgangspunkt i noe fylkesdirektøren kan holde seg innenfor, og som samtidig utfordrer fagene på nøkternhet og kostnadseffektivitet i et livssyklusperspektiv.

Det tas ingen endelig investeringsbeslutning på dette stadiet, slik at det ikke er problematisk å stanse et prosjekt eller endre premissene for et prosjekt senere, sett i lys av mer pålitelige kostnadsanslag med redusert økonomisk utfallsrom. Dersom premisset er at fylkesdirektøren skal holde seg innenfor en gitt sum, for eksempel 50 mill. kroner, må det skrives en annen type sak enn den som er fremmet her. Det må fylkesdirektøren være tydelig på, men da vil det etter administrasjonen faglige vurdering ikke være mulig å innfri nokså grunnleggende hensyn i det rom- og funksjonsprogrammet som legges frem. Fylkesdirektøren har redusert det kostnadsestimatet noe fra det som fremgikk av innstillingen til økonomiplan 2026-2029, men finner det altså ikke forsvarlig å redusere rammen mer enn fra 107,5 mill. kroner til 85 mill. kroner.

P-verdier (som P50 og P85) kommer vanligvis inn senere i tidligfasen, når man begynner med kostnadsestimering og usikkerhetsanalyse, og legger grunnlaget for et forprosjekt og konkurransen som skal gjennomføres.

Etter at nytt fjøs står klart til bruk, vil det bli behov for å tilpasse gammelt fjøs til eventuell ny bruk/funksjon. Kostnader tilknyttet tilpasning av gammelt fjøs er ikke inkludert i kostnadsrammen på 85 mill. kroner.

Gjennomføringsmodell

Fylkesdirektøren mener at fjøset ved Øksnevad vgs. egner seg godt til å teste ut samspillentreprise som gjennomføringsmodell. Prosjektet anses å ha en egnet størrelse og kompleksitet for å kunne hente inn erfaringer ved bruk av modellen også i senere prosjekter. For mer informasjon om samspillentreprise som

gjennomføringsmodell, se FT-sak 119/25 *Prosjektgjennomføring og anskaffelsesmetodikk i bygg- og samferdselsprosjekter*.

Konklusjon

Fylkesdirektøren vurderer at rom- og funksjonsprogrammet gir et solid og realistisk grunnlag for videre prosjektering. Programmet ivaretar behovene for moderne husdyrproduksjon, god dyrevelferd, relevante læringsarenaer og fremtidsrettede klimatiltak. Ut fra både faglige, økonomiske og strategiske hensyn vurderes prosjektet som nødvendig for å sikre Øksnevad videregående skole sin rolle som regionalt tyngdepunkt for naturbruksutdanning.

Kostnadsrammen bør ikke settes lavere enn 85 mill. kroner. Hvis rammen skal reduseres fra dette nivået, må det skrives en ny sak om rom- og funksjonsprogram hvor målsatte funksjoner reduseres i takt med reduksjonene i økonomisk handlingsrom.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 09.03.2026

Arkivreferanse: 2024/9284-5

Saksbehandler: Christina Finne

Avdeling: Opplæring i skole

Politisk sak om elever med psykiske lidelser - nettskoletilbud

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
20/2026	19.03.2026	Ungdommens fylkesråd
23/2026	23.03.2026	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
18/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget

Sammendrag

Nettskolen Rogaland gir et trygt og godt tilpasset tilbud til elever med psykiske lidelser, og evalueringen viser høy tilfredshet blant både elever og lærere. Elevene fremhever tett oppfølging, god lærertilgjengelighet og en struktur som gjør det mulig å holde faglig progresjon selv når fysisk skolegang ikke er mulig. Lærerne vurderer også ordningen som pedagogisk godt og treffende for en elevgruppe som ellers risikerer å falle utenfor. Etterspørselen har økt kraftig etter at tilbudet ble åpnet for psykisk syke elever, og nettskolen har nå et betydelig antall aktive elever. Samlet viser evalueringen at Nettskolen fungerer etter intensjonen og har stor betydning for elevenes mestring og gjennomføring. For å møte økende behov anbefales det likevel å videreutvikle fagtilbud, tekniske løsninger og kapasitet i tjenesten.

Fylkesdirektørens innstilling

- Saken tas til orientering.

Eiliv Fougner Janssen
opplæringsdirektør

Linda Gilje
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Opplæringsutvalget ba høsten 2024 om en evaluering av Nettskoletilbudet for elever med psykiske lidelser. Bakgrunnen for bestillingen var et ønske om å få dokumentert om dagens modell gir et faglig forsvarlig og likeverdig opplæringstilbud for denne elevgruppen, og om tilbudet fungerer etter intensjonen. På forespørsel fra OU har avdelingen gjennomført en evaluering som omfatter elev- og lærerundersøkelser, erfaringer fra andre fylker og innspill fra Ungdommens fylkesutvalg. Denne saken presenterer hovedfunnene og orienterer OU i tråd med bestillingen.

Nettskolen Rogaland er fra 1. august 2025 blitt en egen skole med hensyn til tilbudsstruktur, budsjett og skoleadministrative systemer. Nettskolen Rogaland er administrativt knyttet sammen med Dalane videregående skole, med felles rektor, administrasjon og elevtjenester. En avdelingsleder på Dalane videregående skole har ansvar for daglig drift og utvikling av nettskolen. Nettskolen har inneværende skoleår 33 lærere som alle er frikjøpte i delstillinger fra skolen de jobber på til vanlig. Ti av disse nettlærerne underviser én eller flere grupper elever i nettskolens tilbud til elever med psykiske og somatiske lidelser. Hver gruppe består av åtte elever, som får tett og individuell oppfølging av nettlærer. Nettskolen har også en kontaktlærer/koordinator for de syke elevene i 40 % stilling, som følger opp elevene utover det faglige, og ivaretar oppgaver knyttet til skole-hjem-samarbeid for elever under 18 år, og samarbeid med andre instanser ved behov.

Problemstilling

Opplæringsutvalget har bedt om en evaluering av Nettskoletilbudet for elever med psykiske lidelser. Fylkesdirektøren vil derfor redegjøre for om Nettskolen Rogaland gir et likeverdig og faglig forsvarlig opplæringstilbud for elever med psykiske lidelser, og hvilke forbedringstiltak som bør vurderes.

Saksopplysninger

Nettskolen Rogaland tilbyr digital opplæring til elever som på grunn av psykiske lidelser eller andre helserelaterte utfordringer ikke kan følge ordinær videregående opplæring. Undervisningen gis av faglærere ved fylkeskommunale skoler, med faste nettøkt, strukturert oppfølging og individuell tilpasning. Tilbudet består i dag av seks fag, og elever kan ta maksimalt to fag samtidig. Dette innebærer at elever som gjøres helt avhengige av nettskoleopplæring, ikke kan fullføre videregående opplæring på normert tid. Kun unntaksvis vil en elev ta enkeltfag i Nettskolen og øvrige fag på egen skole, og dermed kunne fullføre på ordinær tid.

Historikk

Frem til og med skoleåret 2023–2024 lå tilbudet organisatorisk ved Randaberg videregående skole. Det foreligger ikke datagrunnlag fra denne perioden, men Randaberg videregående skole vil kunne bidra med historiske tall ved behov. Tilbudet hadde få elever før ordningen høsten 2024 ble åpnet for elever med psykiske lidelser.

Skoleåret 2024–2025 fikk 43 elever med psykiske lidelser plass i Nettskolen.

Antall	Beskrivelse
5	Sluttet tidlig i skoleåret og kom i liten grad i gang før de ble skrevet ut.
4	Fullførte skolegangen sin sommeren 2025. • 3 av disse elevene manglet kun enkeltfag da de startet i nettskolen og oppnådde vitnemål og generell studiekompetanse mens • 1 elev fullførte yrkesfaglige fellesfag og gikk ut i lære.
5	Takket nei til videre plass ved nettskolen for 2025–2026 (årsakene var overgang til fysisk skole, overgang til lære eller helserelatert lav kapasitet).
2	Fullførte fag høsten 2025, men ønsket ikke opptak våren 2026.

27	Tar fortsatt fag i Nettskolen per februar 2026.
43	Sum

Nettskolen har tatt imot mange nye elever inneværende skoleår og har nå 63 aktive elever totalt.

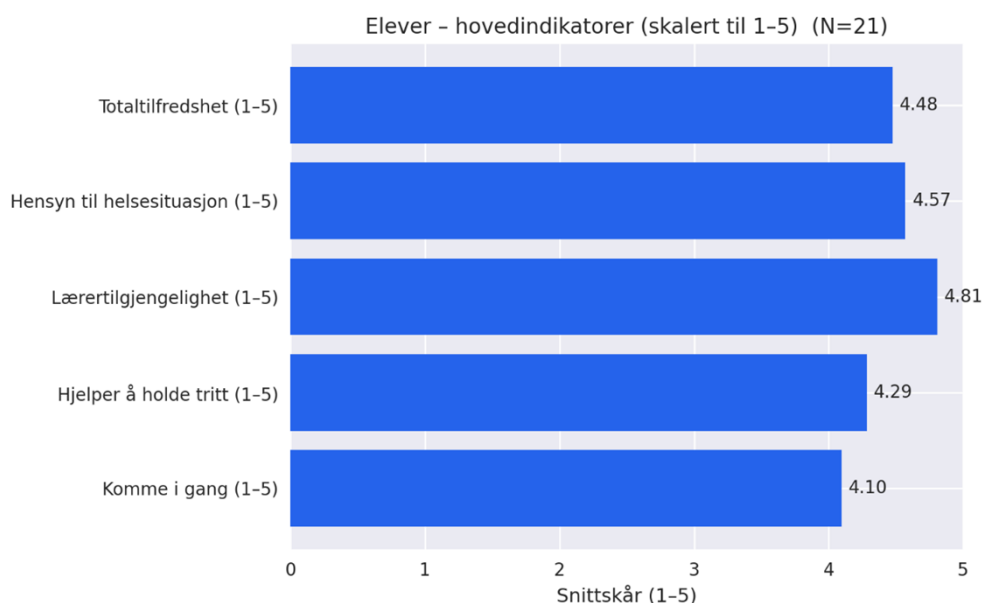
Nettskolen har opplevd en stor økning i søkertallene etter at tilbudet ble tilgjengelig for psykisk syke elever høsten 2024. Skoleårene 2024-2025 og 2025-2026 har nettskolen klart å gi et tilbud til de aller fleste som har søkt, og som oppfyller kriteriene for å få et tilbud i nettskolen. I januar inntakene 2025 og 2026 har imidlertid de fleste søkere kun fått tilbud om å ta ett fag, for at flest mulig skal kunne få et tilbud i nettskolen. I økonomiplan 2025-2028 – Årsbudsjett 2025 kommenterte fylkesdirektøren «...at skal en kunne møte etterspørselen må tilbudet utvides. Kostnaden er beregnet til 1 514 mill. kroner per år i økonomiplanperioden. Det er ikke funnet dekning for en rammeøkning, og en utvidelse av tilbudet må ev. dekkes innenfor egen budsjetttramme». Med fortsatt økende etterspørsel vil nettskolen fra skoleåret 2026-2027 sannsynligvis måtte avslå flere søknader på grunn av sprengt kapasitet.

Evaluering

Fylkesdirektøren har samlet inn evalueringer fra elever og lærere på Nettskolen, evaluering og erfaringer fra Telemark og Oslo, samt Ungdommens fylkesråd (UFR) i Rogaland.

Hovedfunn – elever

Evalueringen viser svært høy elevtilfredshet. Elevene opplever tett oppfølging, fleksibilitet og god tilrettelegging for helsesituasjonen. Lærertilgjengelighet vurderes som spesielt god (4,81 av 5). Elevene rapporterer at undervisningen hjelper dem å holde faglig progresjon, og at strukturen i undervisningen gir trygghet. Ønskene om forbedring handler særlig om bedre teknisk oppstart, tydeligere prøverutiner og et bredere fagtilbud.

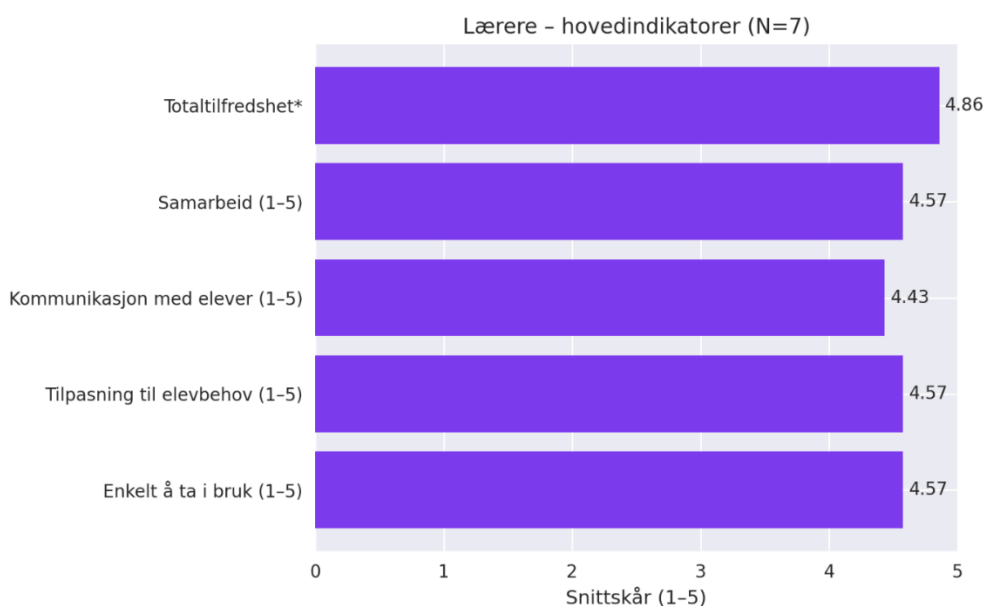
Resultatene dokumenterer et tilbud med høy kvalitet og sterk måloppnåelse. Særlig lærertilgjengelighet (4,81) peker seg ut som en tydelig styrke. Elevene opplever rask respons, tett oppfølging og god faglig støtte. Den høye skåren på hensyn til helsesituasjon (4,57) bekrefter at ordningen ivaretar behovet for individuell tilrettelegging.

Skåren på faglig progresjon (4,29) viser at undervisningen i stor grad bidrar til at elevene holder tritt med læreplanmålene til tross for fravær fra fysisk skole. Oppstart vurderes noe lavere (4,10), men fortsatt klart positivt. Dette indikerer et mindre, men håndterbart forbedringspotensial knyttet til struktur og teknisk klargjøring ved oppstart.

Den samlede totaltilfredsheten (4,48) plasserer tilbudet i øvre sjikt på skalaen og understøtter et helhetlig svært godt inntrykk.

Hovedfunn – lærere

Lærerne vurderer Nettskolen som pedagogisk solid, fleksibel og gjennomførbar. De opplever god kommunikasjon med elever og mulighet for tett individuell tilpasning. Samtidig melder 29 % om tekniske utfordringer som påvirker undervisningen, særlig knyttet til utstyr og plattformytelse. Noen lærere opplever noe høyere arbeidsmengde enn frikjøpt tid dekker.

Lærerne rapporterer gjennomgående høye vurderinger (omtrent 4,4–4,6 på 1–5-skala) på:

- Enkel oppstart og brukervennlighet
- Mulighet for individuell faglig tilpasning
- Kommunikasjon med elever
- Samarbeid og støttefunksjoner

Dette indikerer at ordningen er pedagogisk gjennomførbar og organisatorisk robust. Lærerne opplever at de når en elevgruppe som ellers risikerer å falle utenfor, og at fleksibiliteten gir reell tilpasningsmulighet.

Erfaringer fra andre fylker

Andre fylker fremhever betydningen av tett oppfølging, forutsigbar struktur og en dedikert koordinatorkfunksjon for å sikre kontinuerlig progresjon. Nettskolen Rogaland vurderes å ligge nær beste praksis på disse områdene.

Ungdommens fylkesutvalg

Ungdoms politikerne fremhever at nettskolen gir likeverdig opplæring og ivaretar likestilling ved å tilby et reelt alternativ til elever som ikke kan møte fysisk, slik at flere får mulighet til å fullføre utdanning. Målgruppen inkluderer kronikere,

funksjonshemmede, elever med somatiske sykdommer og psykiske plager, og tilbudet bør videreutvikles som en fleksibel hybridløsning (blanding av nett og fysisk skole) med tilrettelegging etter individuelle behov. Det pekes også på at nettskole kan ha en utjevneende effekt når det gjelder ressurser og bidra positivt i et distriktperspektiv.

Helhetsinntrykk av evalueringene

Fylkesdirektøren vurderer at Nettskolen er et viktig og inkluderende tilbud for syke elever og andre med særskilte behov. Det pekes på et potensial for videre utvikling, blant annet knyttet til å nå flere elevgrupper og sikre gode rammer og ressurser over tid.

Evalueringen viser at Nettskolen oppnår det fylkesdirektøren ser som opplæringsutvalgets intensjoner og gir flere elever muligheten til å fullføre og bestå. Elever som har vært utenfor skolen i lengre tid klarer å gjennomføre ett fag som en start og når de oppleve mestring og resultater klarer å gå videre å fullføre studier- eller yrkeskompetanse.

Fylkesdirektøren ser følgende Forbedringsområder:

- Mulighet for flere fag parallelt
- Flere felles digitale økter
- Standardiserte lisenser og tilgang før oppstart
- Tydeligere rutiner for vurdering og prøver

Funnene fra undersøkelsene bekrefter videre at relasjonell kvalitet og tilgjengelighet er de sentrale suksessfaktorene.

Fylkesdirektørens vurderinger

Evalueringen viser at Nettskolen Rogaland gir et faglig godt, trygt og fleksibelt opplæringstilbud for elever med psykiske lidelser. Elevenes svært positive vurderinger av lærertilgjengelighet, støtte og tilpasning understreker at modellen fungerer etter hensikten for denne sårbare gruppen. Dette er avgjørende for å sikre tilknytning til skolen, kontinuitet i opplæringen og mulighet for gjennomføring.

Samtidig utgjør det begrensede fagtilbudet og muligheten til å ta kun to fag samtidig en strukturell utfordring. Elever som av helsemessige årsaker er fullt tilknyttet nettskolen, kan ikke oppnå vitnemål eller fagbrev på normert tid. Det er derfor behov for å vurdere utvidelse av fagtilbud og bedre samhandling med elevens nærscole.

Videre vurderes det som hensiktsmessig å styrke kvaliteten i oppstarten gjennom bedre teknisk standardisering og støtte. Når Dalane videregående skole organiserer Nettskolen har avdelingsleder fått en koordinatorfunksjon som bidrar til mer helhetlig oppfølging, mindre frafall og bedre kontinuitet i elevens løp. Fylkesdirektøren vurderer at flere av de foreslåtte tiltakene kan gjennomføres innenfor dagens rammer, men en utvidelse av fagtilbudet og/eller antall plasser vil medføre behov for økt budsjetttramme til nettskolen.

Konklusjon

Evalueringen viser at Nettskolen Rogaland tilbyr et faglig forsvarlig og treffsikkert opplæringstilbud for elever med psykiske lidelser, og har stor betydning for elevenes mulighet til å opprettholde progresjon i perioder der fysisk skolegang ikke er mulig. Det begrensede fagtilbudet og muligheten for å ta kun to fag om gangen innebærer imidlertid at elever som er fullt avhengige av nettskolen ikke kan fullføre på normert tid. Det anbefales derfor at fylkeskommunen arbeider videre med å styrke strukturer, teknisk kvalitet og kapasitet i tilbudet.

Fylkesdirektørens innstilling

Fylkesdirektøren ber om at Opplæringsutvalget tar evalueringen av Nettskoletilbudet for elever med psykiske lidelser til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 08.03.2026

Arkivreferanse: 2026/13945-1

Saksbehandler: Cathrine Måsvær

Avdeling: Skoleutvikling

Ny topplinje for yrkesfag

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
21/2026	19.03.2026	Ungdommens fylkesråd
7/2026	20.03.2026	Yrkesopplæringsnemnda
24/2026	23.03.2026	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
19/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget

Sammendrag

Fylkesdirektøren vurderer opprettelsen av en topplinje for yrkesfag som et målrettet og positivt tiltak for å styrke kvaliteten i opplæringen og videreutvikle samarbeidet mellom skole og arbeidsliv. Det er flere utdanningsprogram som kan være aktuelle for et slikt tilbud, men det vil medføre økte driftsutgifter.

Fylkesdirektørens innstilling

- Saken tas til orientering.
- Fylkesdirektøren utreder konkrete forslag til topplinjetilbud for yrkesfag ifm sak om tilbudsstruktur 2027/2028 og behandling av årsbudsjett og økonomiplan for 2027-2030.

Eiliv Fougner Janssen

opplæringsdirektør

Linda Gilje
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Bakgrunn for saken er et verbalforslag fremmet av H, Frp, Krf, V under behandlingen av Årsbudsjettet og økonomiplanen for Rogaland fylkeskommune 2025-2028, i FT møte den 10.12-2024. Fylkestinget ba opplæringsutvalget om følgende sak:

Fylkestinget ber om sak til opplæringsutvalget som vurderer hvordan en kan opprette en topplinje for yrkesfag, med ekstra fagfordypning i eksempelvis produktutvikling. Det vurderes om utformingen bør gjøres i samarbeid med næringslivet og Ungt Entreprenørskap. Dette vil utgjøre en ny og spennende satsing som bringer den videregående skolen i Rogaland videre og vil gi Rogaland et nasjonalt fortrinn.

Problemstilling

I denne saken vil fylkesdirektøren vurdere hvorvidt en topplinje innenfor yrkesfag kan opprettes på yrkesfaglige utdanningsprogram i Rogaland.

Saksopplysninger

I Rogaland er det seks videregående skoler som tilbyr et utvidet opplæringstilbud i form av topp- og forskerlinjer. Realfag (4), samfunnsfag (1), entreprenørskap med marin linje (1). Disse tilbudene er særlig rettet mot elever med høy motivasjon, stor nysgjerrighet og betydelig læringspotensial. Linjene er utviklet for å ivareta elevenes behov for dybdelæring, relevans og tilpasset opplæring, og de er forankret i FT-sak 54/2023. Erfaringene så langt viser at slike linjer styrker læringsmiljøet og bidrar til økt faglig utvikling.

Eksisterende topp og forskerlinjer har følgende tildeling:

Skole	Tildeling
-------	-----------

Stavanger katedralskole	738 000,-
St.Olav vgs	738 000,-
Sandnes vgs	738 000,-
Hetland vgs	738 000,-
Vardafjell vgs	475 000,-
Strand vgs	448 800,-
Total bevilgning	3 876 000,-

Hvorfor topplinje for yrkesfag?

Rogaland opplever høy interesse for yrkesfag, med 58 prosent av ungdomskullet som har yrkesfag som sitt førstevalg. Dette skaper konkurranse om plassene innen særlig teknologi- og industrifag og elektro. Elevgruppen som søker seg til disse fagene er i økende grad motivert, utforskende og søker større faglige utfordringer enn det ordinær opplæring alene kan tilby.

Som landets største fagopplæringsfylke har Rogaland et særskilt ansvar for å sikre kvalitet, forutsigbarhet og lik praksis i samhandlingen med lærebedrifter. En topplinje innen yrkesfag kan legge til rette for sterkere struktur, mer målrettet kvalitetssikring og et tydeligere rammeverk for samarbeidet mellom skole og arbeidsliv. Tiltaket vurderes å kunne gi Rogaland et nasjonalt fortrinn gjennom å videreutvikle fagopplæringen i retning av innovasjon, entreprenørskap og økt elevaktivitet.

Regionalplanens ([Nærings -og innovasjonsstrategi for Rogaland](#)) fører for innovasjon, arbeidslivsrelevans og samarbeid mellom utdanning og næringsliv i Rogaland understøtter denne satsingen på en topplinje innen yrkesfag.

Forutsetninger for topplinje på yrkesfag

Fylkesdirektøren mener det er avgjørende med en skole som blir engasjert av ideen, der rektor, avdelingsleder og lærere tar initiativ og har interesse for prosjektet. Videre kan det være en fordel at skolen allerede samarbeider med Ungt Entreprenørskap. Da har skolen erfaringer med å undervise med metoder som skaper innovasjon,

endring og omstilling. Det må også vurderes om det finnes nok læreplasser og etterspørsel i næringslivet etter fagkompetansen elevene tilegner seg.

Fylkeskommunen har det overordnede ansvaret for å etablere rammene for tilbudet. Dette innebærer å utvikle felles strukturer, sørge for nødvendig koordinering mellom skoler og aktører, samt å kvalitetssikre innhold, progresjon og læringsutbytte. Fylkeskommunen skal sikre at tilbudet følger gjeldende regelverk, og at samarbeidet mellom skole, næringsliv og Ungt Entreprenørskap er systematisk og målrettet og i henhold til planer i rammeverket.

En viktig forutsetning er at det blir bevilget økonomiske rammer til en topplinje som kan tilby noe ekstra. Alle topplinjer som skal levere et godt tilbud blir drevet med ekstra kostnader.

Mulig design for en topplinje innen yrkesfag

I yrkesfaglig opplæring skal elevene på VG1 få grunnleggende opplæring i teknikker, verktøy og arbeidsprosesser som er typiske for hele utdanningsprogrammet. Da har eleven et grunnlag for å velge riktig retning på læreløpet i VG2. Det er derfor lite hensiktsmessig å starte en spissing mot ett fag allerede på VG1. Det er på VG2 at elevene velger et programområde basert på interesser, og det er på dette trinnet en spesialisering i form av en topplinje bør realiseres.

Dersom topplinje-tilbudet legges til VG2, kan det bli hensiktsmessig at to utdanningsprogram samarbeider i et fordypningsfag, altså at det rigges for en topplinje på to programområder på samme skole, der to fagmiljøer samarbeider om produktutvikling. Dette er i tråd med anbefalingen fra Ungt Entreprenørskap.

Det er ønskelig at fellesfagene kan tilpasses for å støtte opp om spesialiseringen på en slik topplinje. Udir utvikler [ny struktur og nytt innhold](#) i studieforberedende opplæring. Strukturendringen som kommer i 2030 vil endre både form og innhold i fellesfag i yrkesfaglig utdanningsprogram, dermed også fellesfag på en mulig topplinje. Dette kan styrke muligheter for mer spissing mot programfag i fellesfag.

Samarbeid med Ungt Entreprenørskap

Flere yrkesfagsskoler i fylket har allerede etablert et godt samarbeid med Ungt Entreprenørskap (UE). UE vurderes som en sentral samarbeidspartner i både utredningsfasen og i en eventuell pilotering. Deres programmer og metodikk gir skolene et helhetlig pedagogisk rammeverk som kan tilpasses og videreutvikles for en topplinje.

Ungt Entreprenørskap ble spurt i januar 2026 om hva de tenker om ny topplinje på yrkesfag:

På generelt grunnlag tenker vi i Ungt Entreprenørskap at det vil være viktig å sørge for at topplinjen for yrkesfag blir unik og som gir elevene som velger den noe som elever på «vanlig» yrkesfag ikke får i like stor grad. Den store gevinsten med en topplinje på yrkesfag vil være elever og lærere som er motiverte for entreprenørskap, produktutvikling og innovasjon. Den beste metodikken for dette er å benytte ungdomsbedrift på VG2.

Det vil bli viktig å se på hvordan man kan legge til rette for å jobbe med entreprenørskap, produktutvikling og innovasjon på en god måte ved topplinjen. Det kan være at 5 timer ekstra til arbeidet med Ungdomsbedrift er det som skal til (tilsvarende som topplinjen for innovasjon og ledelse ved Hetland VGS). Ungt Entreprenørskap vil knytte sitt nettverk i de relevante bransjene på elevene, for å sørge for at de har gode mentorer og for å gi dem så mye kjennskap til lokale bedrifter og bransjer som mulig.

En suksessfaktor for topplinjen vil være å jobbe på tvers av fag og studieretninger for å gi elevene kompetanse på å se muligheter for produktutvikling og innovasjon ut over sitt eget fagfelt. De skal altså lære å bruke kompetansen fra eget fag til å bidra med utvikling også innen helt andre områder. Det er en kompetanse som vi vet at næringslivet i Rogaland trenger!

Vi foreslår derfor å se på muligheten for å koble sammen elever fra f. eks:

Elektro- og datateknikk + Helse- og oppvekstfag. Vi har store aktører innenfor i regionen vår. Helsecampus (UiS), SuS, Smedvig og Lærdal er alle store aktører i et marked som skriker etter kompetanse innen helseteknologi.

Elektro- og datateknikk + Teknologi- og industrifag. Svært relevant for olje, gass og energibransjen. De står ovenfor stor omstilling og trenger både fagarbeidere og

ingeniører som forstår omstilling og innovasjon. Dette er også en av næringene som RFK har skrevet inn i sin næringsstrategi for de neste årene.

Alle de tre utdanningsprogrammene nevnt i uttalelsen ovenfor, Teknologi og industrifag, Helse og oppvekstfag og Elektro – og datateknologi, er eksempler på programområder der det eksisterer enten ungdomsbedrifter eller at elevene konkurrerer i såkalte Innovasjonscamper. Også Salg, service og reiseliv har utstrakt bruk av ungdomsbedrift som metode, men dersom målet med ny topplinje skal være produktutvikling, vurderes andre utdanningsprogram som mer ideelle.

Aktuelle utdanningsprogram

I forslaget fra UE legges det opp til tverrfaglighet på tvers av utdanningsprogram. Argumenter for at Elektro – og datateknologi (EL) skal ha tverrfaglig arbeid enten med Teknologi – og industrifag (TIF) eller Helse – og oppvekst (HO) kan man bygge på uttalelser fra de faglige rådene i disse bransjene. I 2023-2024 skrev hvert faglige råd i Norge en utviklingsredegjørelse om utvikling og endring i sin bransje. Dette for å gi utdanningsmyndighetene et kunnskapsgrunnlag for “å sikre samsvar mellom tilbudene og samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse” ([Rapport fra utviklingsredegjørelsene 2025](#)).

I [utviklingsredegjørelsen for Helse – og oppvekstfag](#) beskrives en nedgang i søkere fra VG1 til VG2 Helsefagarbeider og en nedgang i søkere til læreplass. Hele 50% av elevene går fra VG2 til påbygging til generell studiekompetanse. Dette er en bekymringsfull tendens sett i forhold til mangelen på fagarbeidere. På grunnlag av dette kan man argumentere for å lage en topplinje på HO, med tett knytning til næringslivet, slik at man i større grad kan legge til rette for at disse elevene går ut i lære i stedet for å gå videre til påbygg.

Det utvikles stadig ny velferdsteknologi, og det er derfor interessant å koble VG2-elever på Helse – og oppvekst med VG2-elever på Elektro – og datateknikk. Et slikt arbeid er allerede gjort i miniatyr på Jåttå VGS. Her arrangeres en “Innovasjonscamp” på én dag der HO og EL settes i grupper på tvers og jobber sammen om løsninger innen velferdsteknologi.

I [utviklingsredegjørelsen for Elektro – og datateknologi](#) legger faglig råd vekt på nødvendigheten av tverrfaglighet og samarbeid innad i egne fag og med andre utdanningsprogrammer. De ønsker en endring i læreplanen der dette skal formuleres. Elektrifisering av stadig nye arbeidsoppgaver og teknologiutvikling generelt, fører til at elektro og datateknologi tas i bruk innenfor flere fagområder som ligger under andre utdanningsprogram. Her er blant annet velferdsteknologi, automatiserte bygg og elektrifisering av samferdselssektoren nevnt. Denne integrasjonen av elektro – og datateknikk på andre fagfelt utfordrer tradisjonelle faggrenser. Også det grønne skiftet fører med seg nye kompetansebehov. Dette merkes særlig i energibransjen innenfor havvind, karbonfangst – og lagring, elektrifisering og mineralutvinning. Som [redegjørelsen fra teknologi – og industrifag](#) poengterer, vil dette føre til “behov for tilpasninger i utdanning og opplæring”.

Føringer i politiske dokument og regional strategi

I [Nærings - og innovasjonsstrategi for Rogaland](#) vektlegges tre satsingsområder: mat, reiseliv og energi og maritim. Dersom en topplinje skal realiseres innenfor mat eller reiseliv, er det mest aktuelt å drive med produktutvikling innen landbruk, mens det allerede finnes en topplinje i maritime fag på Strand vgs. Både EL og TIF gir elevene kompetanse innen Energi, og det er derfor helt i tråd med den regionale strategien å prioritere en topplinje i disse to utdanningsprogrammene.

Etterspørselen etter fagkompetanse er stor innenfor flere bransjer, men vi ser at prioriteringer på nasjonalt nivå samsvarer med forslagene fra UE. I [Meld. St.11 Fagfolk for en ny tid](#) ønsker regjeringen at det prioriteres studieplasser innenfor tekniske fag, helse – og velferdsfag og områder som er viktige for det grønne skiftet. Selv om dette er beskrivelser som gjelder høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler), er det likevel føringer som kan være veiledende for etablering av en topplinje i Rogaland. Prioriteringene er i tråd med føringer i [Meld. St. 14 \(2022-2023\) Utsyn over kompetansebehovet i Norge](#).

Samarbeid med næringslivet

Topplinjen for yrkesfag må rigges slik at den dekker et behov i arbeidslivet. Opplæringskontor for de tre utdanningsprogrammene Teknologi og industrifag, Helse og oppvekstfag og Elektro – og datateknologi har fått tilsendt følgende spørsmål:

• Er det behov for en topplinje innenfor deres fagfelt?
• Har dere noen formening om hvilken type spissing/fordypning som trengs på en slik linje? Hvilken kompetanse er det bruk for i arbeidslivet, som elevene på en slik linje kunne fått?
• Dersom topplinjen skal gå på tvers av utdanningsprogram - hvilke kunne vært kombinert?

Fylkesdirektøren har dessverre ikke mottatt nok svar til å konkludere.

Fylkesdirektøren vil derfor fortsette dialogen med næringslivet gjennom både opplæringskontor og enkelte lærebedrifter.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren vurderer opprettelsen av en topplinje for yrkesfag som et målrettet tiltak for å styrke kvaliteten i opplæringen og videreutvikle samarbeidet mellom skole og arbeidsliv. Videre gir Rogalands posisjon som landets største fagopplæringsfylke et særlig ansvar for å utvikle bærekraftige, innovative og relevante utdanningstilbud.

En topplinje for yrkesfag vil kunne:

- øke læringsutbyttet gjennom fordypning og innovasjon
- styrke arbeidslivsrelevans
- fremme entreprenørskap og problemløsning
- bidra til å rekruttere og beholde motiverte elever
- posisjonere Rogaland som nasjonal pådriver innen yrkesfaglig utvikling

Det faglige potensialet i en slik satsing vurderes som interessant, og en videre utredning kan være aktuelt på et senere tidspunkt dersom de økonomiske rammene åpnes for nye prioriteringer.

Neste steg i prosessen er å be de aktuelle skolene uttale seg om hvilket utdanningsprogram som er best egnet for et pilotprosjekt, og hvordan de ser for seg strukturen på en slik linje. Videre må skole, næring og prøvenemnd inviteres til å vurdere hvordan man kan lage et helhetlig løp for elevene som går der.

Konklusjon

Fylkesdirektøren ser at det vil ha positiv effekt å etablere en topplinje for yrkesfag, med utgangspunkt i at det er økonomiske rammer til å gjennomføre dette. Fylkesdirektøren utreder konkrete forslag til topplinjetilbud for yrkesfag ifm sak om tilbudsstruktur 2027/2028 og behandling av årsbudsjett og økonomiplan for 2027-2030.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 08.03.2026

Arkivreferanse: 2026/1958-1

Saksbehandler: Bente Romseland Døsen

Avdeling: Skoleutvikling

Statusrapport 2026 om følgeevaluering av implementering av ny modell for inntak og organisering av grunnkompetanse

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
22/2026	19.03.2026	Ungdommens fylkesråd
8/2026	20.03.2026	Yrkesopplæringsnemnda
26/2026	23.03.2026	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
17/2026	24.03.2026	Eldrerådet
20/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Statusrapport 2026 om følgeevaluering ny grunnkompetansemodell
- 2 Statusrapport 2025 om følgeevaluering av implementering av ny modell for inntak av grunnkompetanse

Sammendrag

Statusrapporten for 2026 gir en oppdatert vurdering av hvordan den nye inntaksmodellen for ITO elever fungerer etter innføringen i 2024/2025. Modellen innebærer at organiseringen av opplæringen avgjøres gjennom overføringsmøter i stedet for direkte søknad til egne grupper, og har som mål å gi elevene større valgfrihet, mer fleksibilitet og bedre tilpasset opplæring.

Rapporten viser flere positive utviklingstrekk. Flere elever får nå karakterer, flere går over til ordinært opplæringsløp, og antallet som får læreplass eller

lærekandidatstatus har økt. Elevenes egne vurderinger er at de opplever bedre inkludering, god støtte fra lærerne og større medvirkning enn tidligere.

Samtidig fremkommer det utfordringer som må følges videre. Andelen elever som slutter har økt, og mange skoleledere og kontaktlærere uttrykker bekymring knyttet til ressursmangel, kompetanse og organisering, særlig i ordinære klasser.

Informasjonen fra grunnskolen er noe mangelfull, og oppfølgingen fra PPT i videregående oppleves varierende.

Fylkesdirektøren vurderer at modellen gir flere av de ønskede effektene, spesielt når det gjelder elevens muligheter for progresjon og tilpasset opplæring. Samtidig presiseres det at funnene viser behov for forbedringer, særlig innen kompetanseheving, informasjonsflyt og støttefunksjoner.

Rapportens funn vil ligge til grunn for videre forbedringstiltak, med mål om et mer inkluderende og fleksibelt opplæringstilbud som støtter flere elever til å fullføre og oppnå relevant sluttkompetanse.

Fylkesdirektørens innstilling

Statusrapporten tas til orientering.

Eiliv Fougner Janssen

opplæringsdirektør

Linda Gilje

Avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Fylkesdirektøren viser til sak 2023/15218-1 om «*Ny plan for inkludering og tilpasset opplæring*», hvor fylkestinget vedtok at ny modell for inntak og organisering av opplæring for elever som går mot grunnkompetanse¹, innføres fra skoleåret 2024/2025. Det ble også vedtatt å gjennomføre en uavhengig følgeevaluering av implementeringen.

Den første statusrapporten av følgeevalueringen ble behandlet i Opplæringsutvalget i sak 2025/10002-1 «[Statusrapport 2025 om følgeevaluering av implementering av ny modell for inntak og organisering av grunnkompetanse](#)». Opplæringsutvalget vedtok i tillegg at de neste rapportene også skulle inneholde fullført og bestått.

Statusrapport 2026 er den andre rapporten av følgeevalueringen. Følgeevalueringen vil foregå over seks år, med årlige rapporter fra Rogaland revisjon IKS til opplæringsavdelingen i Rogaland fylkeskommune. Den endelige rapporten leveres høsten 2030/våren 2031.

Kort forklaring om bakgrunnen for endringen av inntaksmodellen

Fra skoleåret 2024/2025 ble inntaksmodellen endret for grunnkompetanseelever. Tidligere kunne elever med rett til individuell tilrettelagt opplæring i grunnskolen, og som manglet vurdering med karakter i mer enn halvparten av fagene, søke om å få opplæringen i egne grupper eller ordinær klasse. I ny modell har ikke elevene lenger mulighet til å søke direkte inn i egen gruppe. Det innebærer ikke at tilbudet om opplæring i egen gruppe har forsvunnet. I den nye modellen flyttes vurderingen av organiseringsform til overføringsmøter om våren (før skolestart) mellom elev, foresatte, skole og PPT, som vurderer hvorvidt eleven bør få opplæringen i en mindre gruppe, ordinær klasse eller en kombinasjon. Skolen skal følge med på og vurdere om eleven har et tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Den nye modellen sikrer at alle elever kan velge fritt mellom samtlige utdanningsprogram jfr. Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa.

Målet med endringen av inntaksmodellen er å skape et inkluderende læringsmiljø, i tråd med opplæringslovens krav om tilpasset opplæring og likeverdig tilbud til alle

¹ Begrepet grunnkompetanse er fjernet fra den nye Opplæringsloven i 2024 og ble erstattet med begrepet «kompetanse på et lavere nivå». I statusrapporten benevnes tidligere grunnkompetanseelever som *ITO-elever*.

elever uavhengig av evner og forutsetninger. Endringen tar hensyn til elevenes beste og retten til medvirkning.²

Problemstilling

Fylkesdirektøren orienterer i denne saken om den andre statusrapporten fra følgeevalueringen av ny inntaksmodell for grunnkompetanse, hvor formålet er å evaluere implementeringen av ny modell for inntak og organisering av *ITO-elever* (tidligere kalt grunnkompetanse).

Saksopplysninger

Denne andre statusrapporten per januar 2026 bygger på nøkkeltall og gjennomførte spørreundersøkelser med skoleledelser, kontaktlærere og elever høsten 2024 og sammenlignet med tilsvarende spørreundersøkelser utført høsten 2025.

Statusrapporten presenteres ikke i sin helhet. For fullstendig rapport, se vedlegg 1: *Følgeevaluering ny grunnkompetansem modell.*

Metode

Det er gjennomført to spørreundersøkelser i forbindelse med prosjektets andre fase:

- En til ledelsen og kontaktlærere på alle de videregående skolene i fylket som har *ITO-elever*. Svarprosenten var 55 %
- En til alle *ITO-elever*. Svarprosenten var 25 %

Oppsummering av hovedfunn

- Skoleåret 2024/2025 byttet 36 ITO-elever organisering til ordinært opplæringstilbud.
- Det er en betydelig økning i andelen elever som får vurdering med karakterer. Andelen har økt fra 28 % i 2023/2024 til 45 % i 2024/2025.
- Antall elever som har fått læreplass har økt fra 45 etter skoleåret 2022/2023 til 50 etter skoleåret 2023/2024.
- Andelen elever som slutter har økt fra 11 prosent skoleåret 2022/2023 til 16 prosent skoleåret 2024/2025.

² Jfr. [Lov om grunnskoleopplæringa og den videregående oppæring, kap. 10](#), [Stortingsmelding 6 \(2019-2020\)](#) og [Fullføringsreformen](#)

- Elevene gir jevnt over høy score på indikatorene om inkludering. Elevenes egen opplevelse av inkludering har og blitt bedre i 2025, spesielt i lærings- og elevfelleskapet.
- Elevene er mer positive enn lærerne når det gjelder tilpasning av undervisningen, men de elevene som får undervisning i gruppe er fortsatt noe mer fornøyde enn de som får undervisning i klasse.
- Spørreundersøkelsen tyder på at den nye modellen har varierende støtte hos ledelsen og kontaktlærerne på skolene.

Antall søkere

Det var pr. juli 2025 registrert 457 søkere som mangler mer enn halvparten av karakterene og har individuell tilrettelagt opplæring (tidligere grunnkompetanse). Totalt sett har det vært en liten økning i antall elever som søker til ITO-gruppen, fra 2,16 % i 2024/2025 til 2,36 % i 2025/2026.

Karakterutvikling

Andelen elever med karakterer og antallet karakterer har økt betydelig fra 28 % i 2023/2024 til 45 % i 2024/2025.

³ Det gjennomsnittlige antallet karakterer per elev har også økt fra, selv om det er registrert en mindre nedgang i 2024/2025.

³ Elevene fra Vibemyr skoleverksted er ikke inkludert i statistikken, ettersom det kun er én til to elever som får én til to karakterer pr. år.

Tabell 1: Antall og andel ITO-elever som fikk karakterer

Skoleår	Antall elever med karakterer årsslutt	Andel elever med karakterer årsslutt	Antall karakterer	Gjennomsnittlig antall karakterer per elev som fikk karakter
2018/2019	53	18 %	139	2,6
2019/2020	65	20 %	172	2,6
2020/2021	86	25 %	236	2,7
2021/2022	117	32 %	224	1,9
2022/2023	104	29 %	273	2,6
2023/2024	101	28%	350	3,5
2024/2025	154	45 %	467	3,0

Kilde: Rogaland fylkeskommune

Skoleåret 2024/2025 er karakterene fordelt på 70 ulike fag. Tabell 2 viser utviklingen samt en oversikt over de fagene der flere enn ti elever har fått karakterer.

Tabell 2: Oversikt over fag hvor flere enn ti elever har fått karakter i skoleåret 2024-2025

Fag	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Yrkesfaglig fordypning vg1	41	42	87
Naturfag vg1-Y ¹⁹	30	30	56
Engelsk vg1 yrkesfaglige utdanningsprogram	32	29	53
Matematikk 1P-Y ²⁰	26	27	47
Konstruksjons- og styringsteknikk	11	15	23
Produksjon og tjenester	11	16	21
Produktivitet og kvalitetsstyring	11	15	21
Kroppøving vg2	24	25	12

Kilde: Rogaland fylkeskommune

Endring av organiseringsform underveis i skoleløpet

Med innføringen av inntaksmodellen i skoleåret 2024/2025 ble det enklere for elever å endre organiseringsform i opplæringsløpet.⁴ Tabell 3 viser en tydelig økning i

⁴ Elevene som er tilknyttet Vibemyr skoleverksted er ikke inkludert i tabellen på grunn av at de ikke har samme mulighet til å endre organiseringsform fra ITO-gruppen til ordinært opplæringsløp etter inntak til tilbudet.

andelen elever som har endret fra individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) til ordinært opplæringstilbud. Tabell 4 viser hvilke organiseringer elevene har endret til. Totalt 36 elever gikk fra individuelt tilrettelagt opplæring til ordinært opplæringsløp, mens to elever gikk over til arbeidstrening.

Tabell 3: Antall og andel ITO-elever som har endret organiseringsform

Skoleår	Antall elever	Andel elever
2022/2023	17	5 %
2023/2024	13	4 %
2024/2025	38	11 %

Kilde: Rogaland fylkeskommune

Tabell 4: Organiseringen ITO-elevene har endret til:

Skoleår	Ordinært	Arbeidstrening
2022/2023	15	2
2023/2024	9	4
2024/2025	36	2

Kilde: Rogaland fylkeskommune

Andel ITO-elever som har fått læreplass eller lærekandidatstatus

Antallet elever med vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring som får lærekontrakt/lærekandidat, har økt fra 45 elever i 2022 til 50 elever i 2024. Tabell 5 viser antall elever som har fått lærekandidat- eller lærekontrakt.

Tabell 5: Antall elever fra ITO-gruppen som fikk læreplass/lærekandidat

Overgangså	Antall
2022	45
2023	45
2024	50

Kilde: Rogaland fylkeskommune

Andelen ITO-elever som har sluttet i løpet av opplæringsløpet

Andelen elever som har sluttet i løpet av skoleåret har økt jevnt i perioden. Tabell 6 viser antall og andel elever med vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring som har sluttet uten å endre til annen organisering, programfag, skole eller læreplass.

Tabell 6: Antall elever som har sluttet i løpet av skoleåret

Skoleår	Antall sluttet	Andel sluttet
2022/2023	36	11 %
2023/2024	45	14 %
2024/2025	50	16 %

Kilde: Rogaland fylkeskommune

Fullført og bestått

I behandlingen av statusrapporten for 2025 vedtok opplæringsutvalget at framtidige rapporter også skal inneholde tall for *fullført og bestått*. Begrepet «fullført og bestått» brukes i videregående opplæring om elever som følger ordinære læreplanmål, får karakter i alle fag, og har bestått alle fag med karakteren 2 eller bedre.

Elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) kan fullføre opplæringen, men kan ikke vurderes som *bestått* etter ordinære kriterier. Dette skyldes at opplæringen vurderes etter individuelle mål i en individuell opplæringsplan (IOP), og ikke etter de nasjonale kompetansemålene som kreves for karakter.

I rapporten fra Rogaland Revisjon hentes dataene fra hele gruppen av ITO-elever samlet. For å kunne vise hvor mange som fullfører og består, vil framtidige rapporter derfor også inkludere data per elevkull. Dette gir et mer presist bilde av utviklingen over tid. Datamaterialet per kull vil vise hvor mange som fullfører første, andre og senere år, samt antall sluttet, antall overganger til ordinær opplæring og etter hvert antall lærekandidat- eller lærekontrakter.

Tabell 7 viser at av det første kullet etter ny inntaksmodell har 150 ITO-elever fullført det første skoleåret. Videre går 25 elever fra dette kullet over til ordinære opplæringsløp, noe som er en tydelig økning sammenlignet med tidligere år.

Tabell 7: Antall ITO-elever pr. kull som slutter, overgang til ordinært opplæringsløp eller arbeidstrening

Kull	Antall ITO-elever	Antall ITO elever fullført første året	Antall sluttet i løpet av første året	Andel sluttet i løpet av første året	Overgang til ordinært opplæringsløp i løpet av første året	Overgang til arbeidstrening i løpet av første året
2021/2022	143	126	17	12,6%	5	2
2022/2023	136	122	14	10,3%	8	1
2023/2024	130	105	25	19,2%	3	4
2024/2025	175	150	25	15,4%	25	1

Kilde: Rogaland fylkeskommune

Elever som går over til ordinære opplæringsløp vil i større grad ha mulighet til å oppnå formell sluttkompetanse med *fullført og bestått*. Dette kan imidlertid først måles tidligst etter fire år (to år i skole + to år i læretid). Et 6-årsmål gir likevel et mer realistisk og rettferdig bilde av gjennomføring i yrkesfag, og samme tidsramme brukes av både Utdanningsdirektoratet og SSB.

Dette innebærer at en reell måling av kullet 2024/2025, som var det første kullet etter ny inntaksmodell, først vil kunne gjøres i 2030.

Fremtidige rapporter vil det også fremstilles data som viser hvordan det går med ITO-elevene som har overgang til ordinært opplæringsløp.

Implementering og operasjonalisering av opplæringstilbudet

Målet med den ny modell for inntak og organisering av opplæringen for ITO-gruppen av elever, er at opplæringen i større grad skal tilpasses den enkelte elevs ønsker og muligheter, slik at flere ungdommer kan få formell sluttkompetanse og delta i arbeidslivet. Den enkelte elevs forutsetninger og behov skal være førende for om eleven skal få opplæring i en ordinær klasse, i en mindre gruppe eller i en kombinasjon av de to.

I det følgende gis det en oppsummering på status hvordan elever, kontaktlærere og skoleledelse opplever undervisningstilbudet.

Elevenes opplevelse av undervisningstilbudet

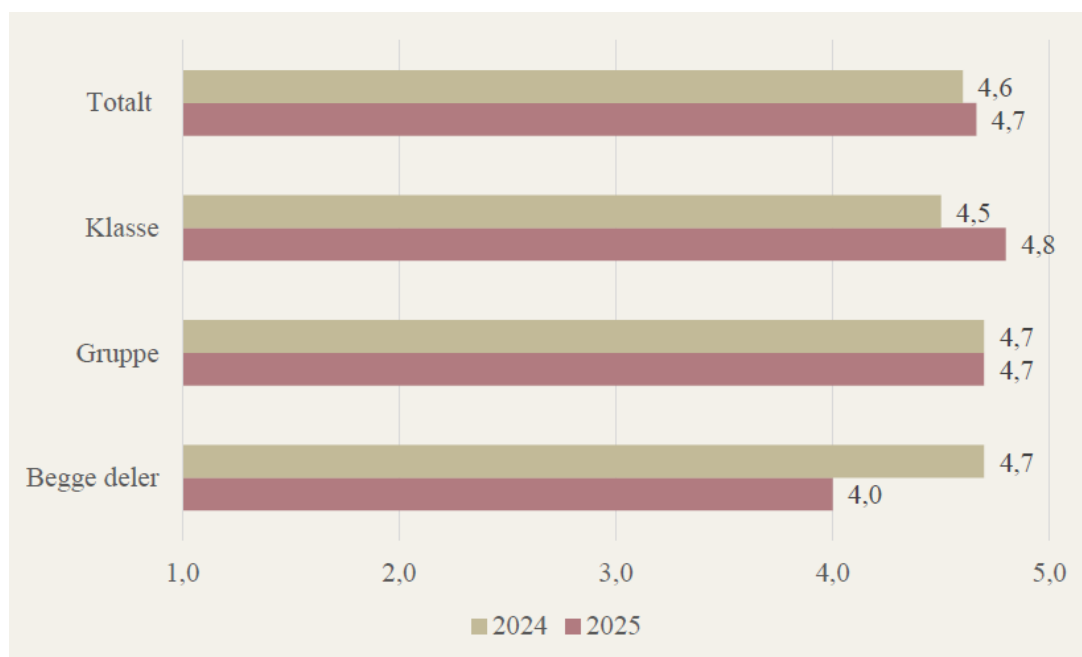
Det er flere elever som opplever informasjonen de fikk om søknadsprosessen og skoletilbudet som bedre enn i 2024.

Som i 2024 er elevene mer positive til lærerne enn lærerne er til seg selv når det gjelder å tilpasse undervisningen. Elevene gir fortsatt jevnt over høy score på at de får den hjelpen de trenger for å lære og at de får hjelp til å lære på en måte som er

tilpasset dem. Elevene som får undervisning i gruppe, er imidlertid fortsatt noe mer fornøyd enn de som får undervisning i klasse eller de som både har klasse- og gruppeundervisning.

Figur 1 viser at elevene i høy grad opplever at skolen har høye forventninger til dem. Elevene som både tilhører klasse og gruppe er minst tilfredse. Videre mener elevene at de medvirker i utformingen av undervisningstilbudet.

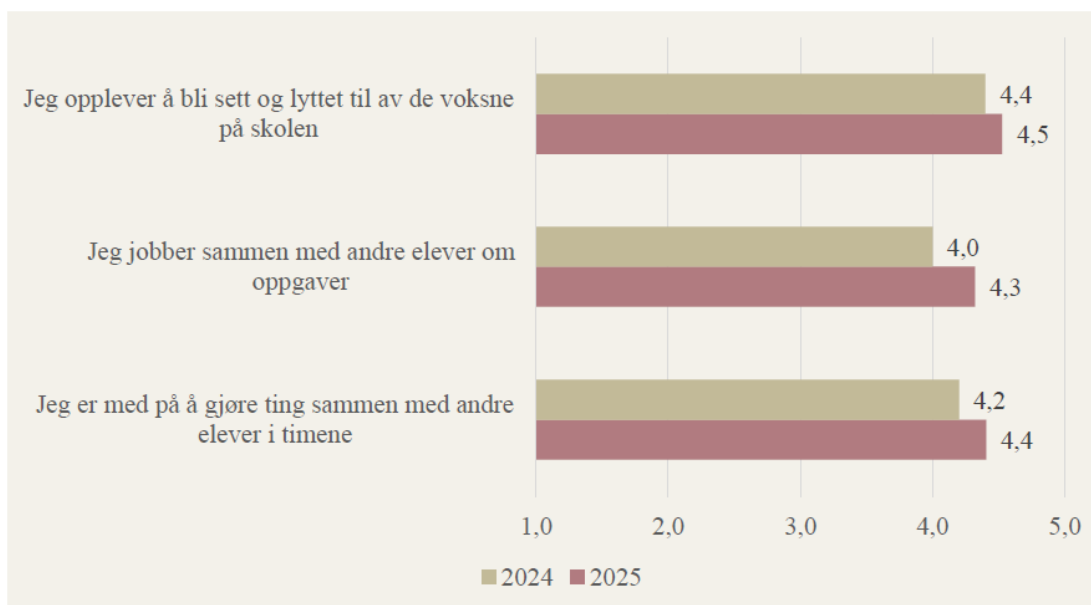
Figur 1: Skolen forventer at jeg skal jobbe med godt med fagene, oppgitt i gjennomsnitt, inndelt etter organisering.

Kilde: Spørreundersøkelse – elever 2024 og 2025

Elevene gir jevnt over høy score på indikatorene om inkludering. Elevenes egen opplevelse av inkludering har og blitt bedre i 2025 sammenlignet med 2024, spesielt i lærings- og elevfelleskapet, se figur 2. De opplever å bli sett og lyttet til av de voksne, jobber og gjør ting sammen andre elever i timene.

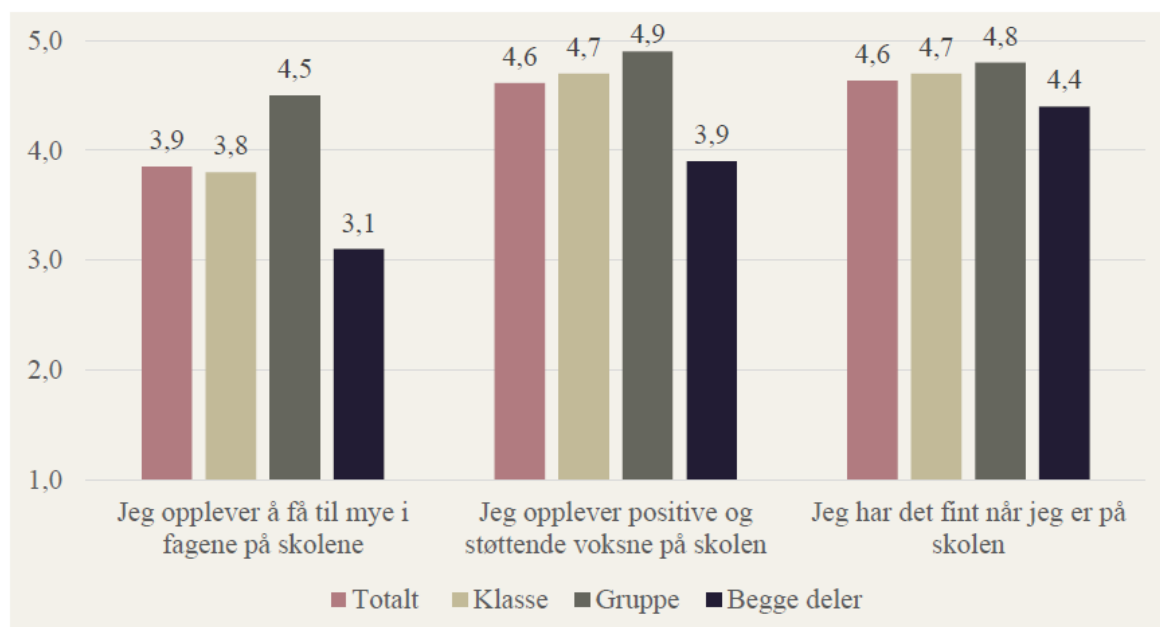
Figur 2: Ta stilling til følgende påstand om å være inkludert i læringsfelleskapet på skolen, oppgitt i gjennomsnitt.

Kilde: Spørreundersøkelse – elever 2024 og 2025

Skillet mellom opplevd inkludering i gruppe og klasse er mindre tydelig i 2025. Flere elever opplever god kontakt og inkludering uavhengig av organisering. Figur 3 viser at det fortsatt er noen elever som opplever lav grad av faglig inkludering. Disse får hovedsakelig undervisning i ordinær klasse eller både i klasse og gruppe.

Figur 3: Ta stilling til følgende påstander om å føle seg inkludert i skolen, oppgitt i gjennomsnitt ut fra organisering.

Kilde: Spørreundersøkelse – elever 2025

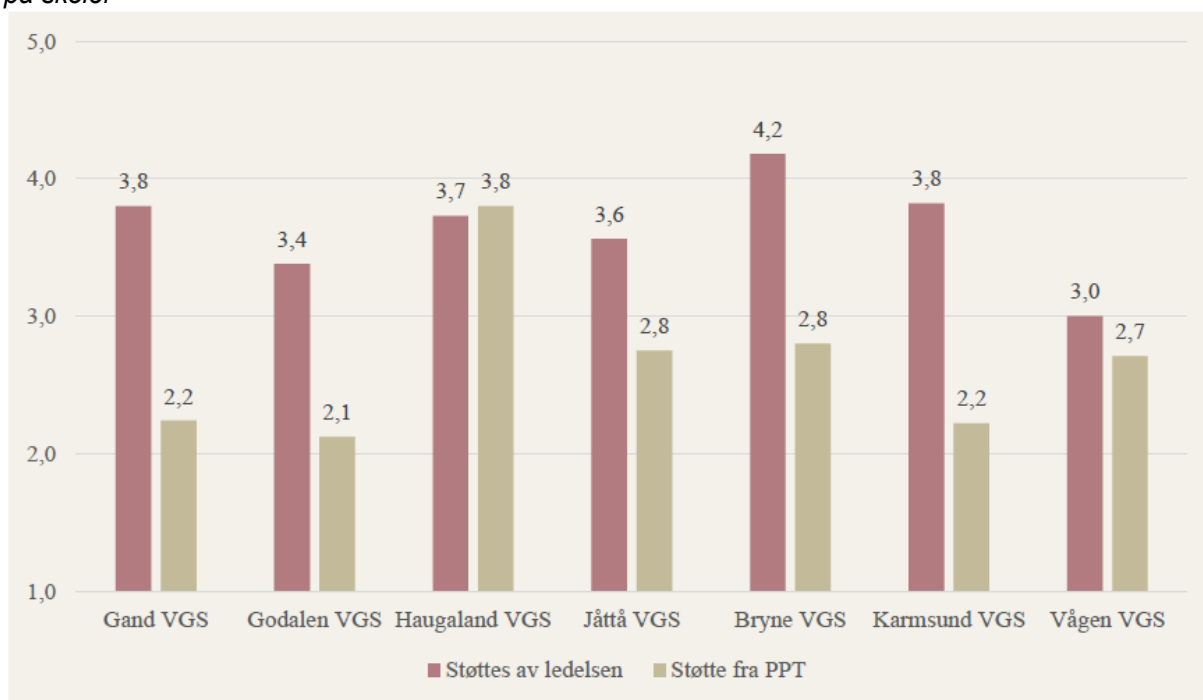
Skoleledelse og kontaktlærernes opplevelse av undervisningstilbudet

Her presenteres skoleledere og kontaktlærere sin opplevelse av støtte fra fylkesadministrasjonen og PPT, kompetansebehov, og opplevelsen av undervisningstilbudet og grad av inkludering.

Støtte fra fylkesadministrasjonen og PPT

I 2025 oppgir alle skoleledere at de kjenner til den nye inntaksmodellen. Opplevelsen av støtte fra fylkesadministrasjonen er svakere enn i 2024, og meningene er fortsatt delte. Støtten fra PPT synliggjør store forskjeller mellom skolene, se figur 4. Kontaktlærerne rapporterer noe bedre støtte enn skoleledelsen, men variasjonene er store.

Figur 4: Ta stilling til følgende påstander om ny modell for inntak og organisering av opplæring, fordelt på skoler

Kilde: Spørreundersøkelse – ledelsen og kontaktlærere 2025

Opplevelse av kompetanse

Det er fortsatt uenighet om skolene har tilstrekkelig kompetanse og om «laget rundt eleven» fungerer godt nok. Skoleledelsen er noe mer positiv enn kontaktlærerne, men forskjellene mellom skolene er store. Behov for flere ressurser – særlig spesialpedagoger – samt relasjonskompetanse og erfaring trekkes frem som avgjørende. Mangel på ressurser i klasserommet pekes på som hovedårsak til at organiseringen ikke alltid fungerer.

Undervisningstilbudet

Rundt 40 prosent av både ledere og kontaktlærere mener at informasjonen fra ungdomsskolen fortsatt er utilstrekkelig for å tilpasse opplæringen godt nok. Informasjonskvaliteten beskrives som ujevn og til tider tilfeldig.

Det er delte meninger om tilpasningen i ordinær klasse, og resultatene er nær identiske med 2024. Tilpasningen vurderes som noe svakere enn året før, mens gruppeundervisning fortsatt oppleves å gi best læringsutbytte for elevene. Opplevelsen varierer også her mellom skolene.

Manglende ressurser og kapasitet, elevenes forutsetninger og utfordringer med inkludering i store klasser oppgis som hovedutfordringer. Suksessfaktorer er lærernes evne til å tilpasse undervisningen, god organisering og erfaring.

Det er fortsatt uenighet om elevene involveres i utarbeiding av egen opplæring, selv om flere kontaktlærere enn tidligere mener at elevmedvirkningen har økt. Tidsmangel og elevenes forutsetninger nevnes som årsaker til at involveringen ikke alltid skjer. Opplæringen vurderes i stor grad som tilpasset utdanningsprogrammet. Der det ikke er samsvar, skyldes dette ofte elevenes ferdigheter, feilvalg, mangelfull rådgivning eller ressursmangel.

Inkludering

Sammenlignet med 2024 er både ledere og kontaktlærere noe mindre enige i at det er riktig å inkludere elever med vedtakskode IG og SG i ordinære klasser. Nesten halvparten av kontaktlærerne er uenige i dette, og andelen har økt fra 2024 til 2025.

Mangel på ressurser, store og sammensatte elevgrupper, begrenset spesialpedagogisk kompetanse og organisatoriske hindringer nevnes som største utfordringer. Samtidig trekkes gode relasjoner, fleksibel organisering, praktisk undervisning og erfarne lærere frem som viktige suksessfaktorer.

Sosial inkludering vurderes som noe bedre enn faglig inkludering, men forskjellen har blitt mindre i 2025. Begge gruppene gir delte vurderinger av i hvilken grad elevene faktisk er inkludert sosialt og faglig.

Fylkesdirektørens vurderinger og konklusjon

Fylkesdirektøren vurderer at Statusrapport 2026 samlet sett viser at ny modell for inntak og organisering av opplæring for ITO-gruppen av elever er i ferd med å gi flere av de ønskede effektene. Samtidig synliggjør rapporten utfordringer som må følges tett i den videre implementeringen. Positive utviklingstrekk, som betydelig økning av andelen elever med vurdering med karakter, flere elever som går over til ordinær opplæring og økt antall elever som oppnår læreplass eller lære kandidatstatus, tyder på at modellen bidrar til større fleksibilitet, høyere ambisjonsnivå og bedre overganger til videre opplæring eller arbeidsliv. Elevenes egne vurderinger styrker dette inntrykket, ved at elevene rapporterer om god grad av tilpasning, inkludering og medvirkning, og om en sterkere opplevelse av tilhørighet i lærings- og elevfellesskapet, sammenlignet med foregående år.

Samtidig er økningen i andel elever som slutter underveis i opplæringen en bekymring. Dette understreker behovet for tettere, mer systematisk og målrettet oppfølging av sårbare elever. Som et tiltak i dette arbeidet oppretter fylkesdirektøren nytt overgangstilbud skoleåret 2026-2027. Dette overgangstilbudet kan for elevene være et alternativ, istedenfor å avslutte skoleløpet.

Rapporten peker også på utfordringer knyttet til gjennomføring og kvalitet i opplæringstilbudet. Ressurssituasjonen, kompetanse og støttefunksjoner fremheves som sentrale områder hvor det fortsatt er behov for forbedringer.

Fylkesdirektøren konkluderer med at den nye inntaksmodellen i større grad støtter elevenes rett til medvirkning, individuell vurdering og likeverdig tilgang til utdanningsprogram. På denne bakgrunn vurderes det som riktig og formålstjenlig å videreføre dagens modell, samtidig som funnene i Statusrapport 2026 legges til grunn for målrettede forbedringstiltak i den videre oppfølgingen. Å ta rapporten til orientering gir et nødvendig og kunnskapsbasert grunnlag for videre vurderinger, og støtter et langsiktig arbeid for at flere elever skal oppnå reell sluttkompetanse og varig tilknytning til arbeidslivet.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 08.03.2026

Arkivreferanse: 2026/9287-1

Saksbehandler: Bente Romseland Døsen

Åshild Lundetræ Fidje

Avdeling: Skoleutvikling

Ungdomspakken - nye grep i etablerte ordninger og tiltak

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
23/2026	19.03.2026	Ungdommens fylkesråd
9/2026	20.03.2026	Yrkesopplæringsnemnda
25/2026	23.03.2026	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
21/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget
	19.05.2026	Opplæringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Følgeevaluering av Kvalifiseringssenter Bryne og UngInvest-sentrene 2025

Sammendrag

I FT-sak 115/2025 *Økonomiplan 2026-2029 – Årsbudsjett* vedtok fylkestinget å bevilge 4 mill. i 2026 og 4 mill. i 2027 for å styrke og videreutvikle tiltak som skal forebygge utenforskap blant ungdom. Midlene har fått benevnelsen ungdomspakken. Bakgrunnen for vedtaket er både en bekymring for økende utenforskap og et behov for mer helhetlig, koordinert og kapasitetssterk innsats. Fylkesdirektøren legger i denne saken fram forslag til styrking av tiltak for årene 2026 og 2027, med utgangspunkt i evalueringer, tidligere politiske bestillinger og utviklingen i ungdomsmiljøene.

Andelen ungdom som fullfører videregående opplæring i Rogaland er høy og ungdomskriminaliteten i Norge er historisk lav, men enkelte utviklingstrekk – særlig blant barn under 15 år – understreker behovet for tidlig innsats og styrket oppfølging.

Overgangen fra grunnskole til videregående er en sårbar fase, og et nytt lovpålagt overgangstilbud fra 2026 vurderes som et av fylkeskommunens mest treffsikre forebyggende tiltak.

UngInvest-sentrene og kvalifiseringssenteret på Bryne spiller en sentral rolle i å få unge tilbake til utdanning og arbeid. Evalueringene viser god effekt og gir grunnlag for å øke kapasiteten gjennom kortere avklaringsløp kombinert med fleksibel oppfølging. Fylkesdirektøren foreslår å styrke bemanningen og sikre faglig utvikling ved sentrene.

Videre anbefales satsing på pilotene MIO, Arbeidslivsfag og Boost 26, som alle har vist lovende resultater når det gjelder tidlig innsats og overgangsstøtte.

Tiltakene som foreslås finansiert gjennom Ungdomspakken vurderes samlet å gi et betydelig løft i det forebyggende arbeidet, samtidig som de innebærer krav til økt kapasitet, bedre samarbeid og styrket kompetanse.

Fylkesdirektørens innstilling

- Saken tas til orientering.
- Ungdomspakken fordeles i 2026 med 2,5 mill til UngInvest på Møllehagen og Hollenderhaugen og Kvalifiseringssenter Bryne, samt 1.0 mill til arbeidet med Målrettet tidlig innsats (MIO) og 0.5 mill til arbeidet med Arbeidslivsfaget.
- Ungdomspakken fordeles i 2027 med 2,5 mill til UngInvest på Møllehagen og Hollenderhaugen og Kvalifiseringssenter Bryne, samt 1.0 mill til arbeidet med Målrettet tidlig innsats (MIO) og 0.5 mill til arbeidet med Boost (grunnskoler på en 14 dagers læringscamp)

Eiliv Fougner Janssen

Opplæringsdirektør

Linda Gilje

Avdelingssjef

Bakgrunn for saken

I FT-sak 115/2025 *Økonomiplan 2026-2029 – Årsbudsjett* vedtok fylkestinget å bevilge midler kr. 4 mill. for 2026 og 4. mill. 2027 til *Ungdomspakken - nye grep i etablerte ordninger og tiltak*.¹ Fylkestinget ønsker med dette økt innsats for å motvirke at ungdom havner i utenforskap og uttrykker dette i verbalpunktet i FT-sak 4/2025.²

Fylkeskommunens støtte- og kvalifiseringstiltak har blitt drøftet i flere politiske saker de siste årene. I denne sammenheng vil fylkesdirektøren løfte frem følgende fem saker:

- [FT-sak 98/2025 Fremtidig organisering av støtte- og kvalifiseringstilbud – etablering av overgangstilbud for elever fra grunnskolen](#) I denne saken vedtok fylkestinget å opprette et overgangstilbud for elever som kommer fra grunnskolen og som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å gjennomføre opplæringen. Tilbudet starter fra høsten 2026 på fem videregående skoler.
- [FT-sak 65/2024 Fremtidig organisering av støtte og kvalifiseringstiltak](#) I denne saken ble det vedtatt å etablere en pilot på Bryne videregående skole som skulle bidra til å styrke kvalifiseringstiltak rettet mot unge og ungdom utenfor utdanning og arbeid.
- [OU-sak 50/2023 Statusmelding om oppfølgingstjeneste](#) I denne saken ble fylkeskommunens tilbud til ungdom som ikke er i opplæring eller i arbeid beskrevet. Målet er å få flest mulig i aktivitet gjennom opplæring, arbeid eller andre kompetansfremmende tiltak.
- [OU-sak 44/2023 Løypemelding UngInvest 2023](#) I denne saken ble det informert om at Opplæringstjenesten (OT) er fornøyd med UngInvest som tiltak, men at det er for få plasser. Tilbudet må også utvides geografisk.
- [OU-sak 27/2022 Om utvidelse av UngInvest og løypemelding for 2022](#) I denne saken ba de folkevalgte om å få en sak om en eventuell utvidelse av et likeverdig tilbud tilsvarende UngInvest til Dalane og Ryfylke.

¹ [FT-sak 115/2025: Økonomiplan 2026-2029 – Årsbudsjett 2026](#)

² [Verbalpunkt FT-sak 4/2025: Budsjettforslag fra de folkevalgte i forbindelse med Økonomiplan 2026-2029 og Årsbudsjett 2026](#)

Dette er saker og vedtak som har ledet til å utvikle tiltak, for ungdommer som står utenfor utdanning og arbeid.

Fylkesdirektøren forstår nå oppdraget fra fylkestinget som å mobilisere og videreutvikle fylkeskommunens samlede kompetanse innen opplæring, oppfølgingstjeneste og ungdomsarbeid. Oppdraget innebærer også en styrket og mer koordinert innsats for å forebygge utenforskap gjennom utvikling av fylkeskommunens egne tilbud, samarbeid med eksterne aktører og tiltak, samt etablering av mer forpliktende samarbeid med kommunene.

Fylkesdirektøren vil på bakgrunn av dette utarbeide konkrete forslag til tiltak for de to kommende skoleårene, basert på tilgjengelig kunnskap, behovsvurderinger og dialog med relevante aktører.

Problemstilling

I denne saken legger fylkesdirektøren fram konkrete forslag til tiltak som skal styrke det forebyggende arbeidet og motvirke at ungdom havner i utenforskap og destruktive miljøer. Det foreslås både nye tiltak og kapasitetsøkninger innen eksisterende ordninger som retter seg mot ungdom som står utenfor skole og arbeid.

Saksopplysninger

I dette kapitlet vil fylkesdirektøren beskrive status for utviklingen av ungdomsmiljøene og hvorfor etableringen av det nye overgangstilbudet har en forebyggende effekt. Videre beskrives kvalifiseringssentrene sentrale rolle i å få ungdom utenforskap tilbake til skole eller arbeid og hvordan en kan øke sentrenes kapasitet.

Deretter presenteres piloter og tiltak som er under etablering og utprøving, og til slutt beskrives hvorfor det er nødvendig å kartlegge og samarbeide med kommuner, tjenester, frivillige organisasjoner og andre aktører for å oppnå helhetlige tilbud.

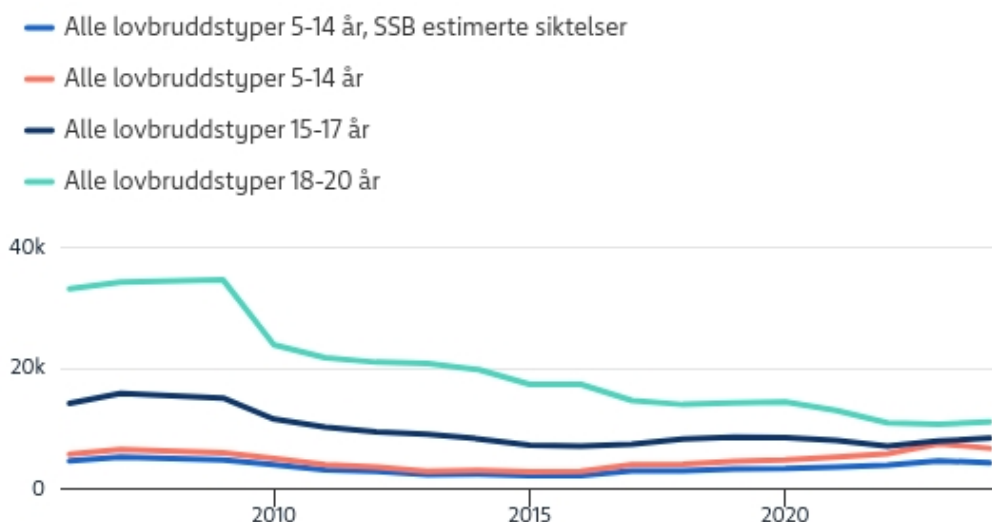
Status for utviklingen av ungdomsmiljøene – anbefaling av tiltak

Til tross for et mediebilde som kan gi inntrykk av det er omfattende barne- og ungdomskriminalitet i Norge, viser nyere rapporter at kriminaliteten blant unge fortsatt ligger lavere enn nivået tidlig på 2000 -tallet, se figur 1. En ekspertgruppe nedsatt av Justis- og beredskapsdepartementet beskriver en kraftig nedgang fram til 2015, etterfulgt av en moderat økning fram mot 2023³.

Figur 1: Viser lovbrudd i hver aldersgruppe, basert på politiets og påtalemyndighetenes avgjørelser.

Siktelsler i alt med gjerningspersoner 5-20 år

Grafen viser antallet lovbrudd i alt i hver aldersgruppe, basert på politiet og påtalemyndighetens avgjørelser.

Kilde tall: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbank tabell 9410, spesialkjørte tall for 2006, 2007, 2009 og estimerte siktelsler 5-14 år (jf. SSB høringsuttalelse).

³ Rapport fra ekspertgruppen om tiltak for barn og unge som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet: [De er våre barn – om å holde hodet kaldt og hjertet varmt](#)

Den mest bekymringsfulle utviklingen gjelder barn under 15 år, hvor det har vært en tydelig økning i både mindre alvorlige forhold og alvorlige lovbrudd som grov vold og ran. I aldersgruppen 15–17 år har kriminalitetsnivået vært stabilt og historisk sett lavt, selv om denne gruppen har hatt en mindre økning i enkelte alvorlige lovbrudd.

Rapportene peker samtidig på at mange av barna som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet, opplever utenforskap allerede fra ung alder. Svak tilknytning til skolen, lav trivsel, manglende mestring, høyt fravær og i enkelte tilfeller mobbing er faktorer som går igjen. En annen rapport, utarbeidet for Justis- og beredskapsdepartementet, viser at barn og unge som begår kriminalitet oftere har utfordrende oppvekstvilkår, lavere skoleprestasjoner og hyppigere kontakt med barnevernet⁴. For å forebygge at disse barna havner i utenforskap er det viktig med tidlig og målrettet innsats.

Langsiktige og brede forebyggende tiltak – som gode oppvekstmiljø, tilhørighet og mestring i skolen – har størst effekt over tid. Utfordringer som først oppstår senere, kan ikke fullt ut repareres i etterkant, og forebygging er derfor en grunnmur i arbeidet mot utenforskap, rus og kriminalitet.

Det nye overgangstilbudet – sterk forebyggende effekt

Det nye lovpålagte overgangstilbudet starter opp høsten 2026 på fem videregående skoler.⁵ Målgruppen omfatter elever som kommer rett fra ungdomsskolen, men har høyt skolefravær, ungdommer som har avsluttet grunnskolen tidligere og ungdom som har forsøkt, men ikke kommet i gang med videregående opplæring. Lovgiver har lagt til grunn at tilbudet skal gi elevene bedre forutsetninger til å kunne fullføre og bestå videregående opplæring.

Overgangen fra grunnskole til videregående er en av de mest sårbare fasene i unges utdanningsløp. Elever som kommer inn med svake faglige eller språklige forutsetninger, er blant dem som har høyest risiko for frafall – og dermed for å havne i utenforskap. Et overgangstilbud gir fylkeskommunen mulighet til å møte disse utfordringene tidlig, før de får konsekvenser som er vanskeligere og dyrere å reparere senere.

⁴ Rapport fra Justis- og beredskapsdepartementet (2022): [Kjennetegn ved barn og unge som begår kriminelle handlinger og virkninger av straff.](#)

⁵ FT-98/2025: [Fremtidig organisering av støtte- og kvalifiseringstilbud – etablering av overgangstilbud for elever fra grunnskolen](#)

Styrking av UngInvest-sentrene og kvalifiseringssenter Bryne

Fylkeskommunen har i dag to UngInvest-sentre og et kvalifiseringssenter på Bryne. Disse sentrene gir opplæring og kvalifisering til ungdom mellom 16 og 24 år som står utenfor skole og arbeid. Tilbudene har samme mål – å gi unge et tilpasset kvalifiseringsløp som kan føre til utdanning eller arbeid – men de er organisert ulikt. UngInvest-sentrene tilbyr vanligvis et ettårig løp, mens piloten på Bryne har utviklet en modell med en 6–8 ukers kartleggings- og avklaringsfase før deltakerne velger videre utdannings- eller kompetanseløp.

Evalueringen av piloten og UngInvest-senterene (se vedlegg 1: *Følgeevaluering av Bryne Kvalifiseringssenter og UngInvest-sentrene*) viser at et kortvarig avklaringstilbud når flere ungdommer som er motiverte for kvalifisering, og dermed skaper større kapasitet enn et tradisjonelt ettårig løp. Dersom UngInvest-sentrene tilpasser seg denne modellen, kan kapasiteten økes. Samtidig viser piloten et behov for å kunne tilby noe lengre oppfølging til enkelte ungdommer. Evalueringen peker også på at lokalisering ved en videregående skole gir et mer variert og relevant innhold, med bedre muligheter for utprøving av utdanningsprogram og fag.

UngInvest-sentrene er i dag lokalisert ved Møllehagen og Hollenderhaugen. Evalueringen har også pekt på at en tettere kobling til videregående opplæring kan gjøre overgangen til ordinære løp enklere, for eksempel gjennom deltakelse i fag eller mulighet til å ta enkeltemner parallelt med kvalifisering.

Evalueringen viser at det er et potensiale for å optimalisere og spisse tiltakene inn mot målgruppen til UngInvest og Kvalifiseringssenteret på Bryne. For å gjøre dette må en se på behovet for omorganisering av tilbudet og kompetanseheving for ansatte. Behovet for en slik justering av tilbudet kommer også frem i PWC-rapporten: *Analyse av utdanningstilbudet - kunnskapsgrunnlaget*.

Piloter og tiltak under utprøving

I Rogaland finnes det flere etablerte tiltak som skal bidra til å støtte ungdom som står i risiko for å falle ut av utdanningsløpet. Flere av tiltakene gjennomføres i samarbeid med kommunene. Det finnes også ordninger som settes inn dersom elever av ulike grunner faller ut underveis i videregående opplæring. Her har skolesentrene, UngInvest, kvalifiseringssenteret ved Bryne videregående skole og Oppfølgingstjenesten viktige roller.

I tillegg pågår det flere pilotprosjekter og utprøvinger i Rogaland. Her trekkes frem fire pilotprosjekter hvor MIO, Arbeidslivsfag og Boost26 bidrar til å forebygge frafall og styrke gjennomføringen, mens mentorordningen er et tilbud til ungdommer som er deltakere ved UngInvest-sentrene og kvalifiseringssentret på Bryne.

MIO er et samarbeid mellom fylkeskommunen og kommunenes grunnskoler med mål om å styrke overgangen fra grunnskole til videregående opplæring gjennom målrettet og individuell oppfølging. Siden våren 2025 har syv av ni kommuner i utdanningsregion sør deltatt i piloten, og rundt 160 elever har fått tilbud om veiledning.

Formålet med MIO er å gi tidlig og tilpasset veiledning til elever som grunnskolen vurderer at kan få utfordringer med å gjennomføre ordinær videregående opplæring. Elevgruppen er sammensatt, men mange strever særlig med teoretisk undervisning. For disse elevene er det derfor viktig å utforske alternative veier til fullført og bestått videregående opplæring.

MIO representerer både en ny metode og en ny oppgave for Oppfølgingstjenesten (OT), og innebærer utvidet samarbeid med grunnskolene allerede fra 8. trinn.

Gjennom målrettet og individuell veiledning får eleven et godt grunnlag for å gjøre informerte valg og trygghet i overgangen til videregående opplæring. MIO er en systematisk prosess som følger eleven gjennom hele ungdomsskolen, der ungdomsskolens ansatte, foresatte og OT samarbeider tett for å sikre best mulig overgang og tilrettelegging.

Flere kommuner i Rogaland har meldt interesse for å delta i MIO. Fylkesdirektøren har mål om å kunne tilby ordningen til samtlige kommuner i Rogaland, men det vil kreve ressurser å få etablert ordningen.

Arbeidslivsfag er et samarbeid mellom grunnskoler i Sandnes kommune og fire videregående skoler. Her får elever på 10. trinn ta deler av valgfaget «arbeidslivsfag» på en videregående skole. Tilbudet gir en mer praktisk, relevant og utfordrende opplæring, øker elevenes bevissthet om utdanningsvalg og gjør dem bedre forberedt til videregående opplæring. Et viktig element er at elevene får etablert relasjoner og bli kjent med skolemiljøet på forhånd. Flere kommuner har meldt interesse for å delta i tiltaket, men det vil kreve ressurser å få ordningen etablert i hele fylket.

Boost26 ble gjennomført for første gang i år som et samarbeid mellom Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune. I piloten deltar 10.-klassinger fra fire grunnskoler på en 14 dagers læringscamp ved Møllehagen skolesenter. Målgruppen er elever som trenger faglig, personlig og sosial styrking.

Læringscampen kombinerer målrettet opplæring i lesing, skriving og regning med fysisk aktivitet, gruppebaserte samtaler og arbeid med karakterstyrker og livsmestring. Hensikten er å styrke elevenes faglige ferdigheter og personlige mestring, slik at flere får et bedre utgangspunkt for å fullføre videregående opplæring. Fylkeskommunen vil gjennomføre en følgeevaluering for å vurdere tiltakets resultater og effekter.

Modellen bygger på metodikken fra [Guttas Campus](#), som siden 2018 har utviklet et strukturert læringsprogram for ungdomsskoleelever. Erfaringene derfra viser at et stort flertall av deltakerne fullfører videregående opplæring.

Fylkesdirektøren ønsker å utvide tilbudet til alle kommuner, slik at flere elever kan få nytte av campen. En slik utvidelse vil imidlertid kreve økte ressurser.

Mentorordningen er et tiltak for ungdom utenfor utdanning og arbeid som deltar ved fylkeskommunens kvalifiseringssentre. Mange av disse ungdommene har behov for mer individuell støtte enn det skole, NAV og arbeidsgivere kan tilby innenfor sine rammer. For å møte dette behovet ønsker Rogaland fylkeskommune, i samarbeid med Universitetet i Stavanger (UiS) og Rogaland Røde Kors, å etablere en mentorordning for unge i utenforskap. Det er søkt Sparebankstiftelsen SR-bank og North Star–Smedvig om fullfinansiering av prosjektet på kr. 4 mill. over 3 år, med svar ventet i april/mai. Ved innvilget støtte planlegges oppstart høsten 2026.

Deltakerne rekrutteres fra de tre kvalifiseringssentrene for unge voksne i alderen 16–24 år, som samlet har rundt 140 deltakere årlig. Erfaringer viser at over 60 prosent av deltakerne går videre til skole eller jobb, men mange faller fra senere. Flere av dem trenger derfor tettere, relasjonell støtte enn dagens tjenester kan gi.

Mentorordningen skal tilby slik støtte gjennom frivillige mentorer som følger ungdommen tett og bidrar til økt mestring, selvfølelse og evne til å håndtere hverdagen. Målet er å styrke veien videre inn i utdanning og arbeid og gi ungdommene en mer stabil og varig tilknytning. Ordningen skal fungere som et supplement til skolens, NAVs og arbeidsgiveres oppfølging.

Aktiviteter planlegges i samarbeid mellom mentor og deltaker, og kan omfatte alt fra sosiale og fysiske aktiviteter til samtaler om skole, arbeid eller personlige utfordringer. Mentoren kan også bistå med praktiske oppgaver som jobbsøknader og forberedelser til intervju. Hovedformålet er å støtte ungdommens utvikling og veilede i utdannings- og karrierevalg.

Rogaland Røde Kors har ansvar for rekruttering og opplæring av mentorer, matching av mentor og deltaker, samt oppfølging av begge parter.

UiS vil gjennomføre en kvalitativ følgeevaluering gjennom intervjuer og fokusgrupper med mentorer og ungdommer. Evalueringen skal gi innsikt i hvordan ordningen virker, hvem den fungerer best for, og hvilke justeringer som kan styrke implementeringen. Dersom resultatene er lovende, planlegges en oppskalering til en randomisert kontrollert studie (RCT). UiS vil søke Norges forskningsråd om finansiering til dette.

Dersom ordningen viser gode resultater, vil en vurdere å tilby mentorstøtte også til ungdom i grunnskolen som følges opp gjennom MIO-ordningen og til elever i videregående opplæring som står i fare for å avbryte skolegangen. En slik utvidelse vil trolig kreve samarbeid med flere ideelle organisasjoner og medføre økte kostnader.

Forpliktende samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene, NAV, andre tjenester og frivillige aktører

Det politiske vedtaket legger opp til å etablere tettere dialog med kommunene for å utnytte ressurser og kompetanse i fellesskap. Dette er også i tråd med anbefalte tiltak i [Meld. St 28 \(2024-2025\) Tro på framtida – uansett bakgrunn](#), som sier at tidlig innsats, tett oppfølging og godt tverrfaglig samarbeid mellom helse-, arbeids- og utdanningsmyndighetene er viktig for å lykkes med å få unge i jobb eller utdanning. Gode overgangsløp krever helhetlig oppfølging og et mer forpliktende samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene, NAV, helse- og rustjenester og barnevernet.

For å utvikle et mer forutsigbart og velfungerende samarbeid aktører og tjenester trengs kartlegging og samordning av roller og arbeidsprosesser. Fylkesdirektøren har, i samarbeid med NAV, tatt initiativ til dette arbeidet. Prosessen vil også omfatte tjenester, frivillige organisasjoner og andre aktører i Rogaland som har som mål å støtte ungdom i utenforskap. Arbeidet er allerede igangsatt og finansieres innenfor eksisterende administrative ressurser.

Fylkesdirektørens vurderinger og konklusjon

Fylkesdirektøren vurderer at fylkestingets bestilling om en styrket «ungdomspakke» er både nødvendig og tidsriktig. Både saksopplysningene og utviklingen i ungdomsmiljøene viser at utenforskap må tas på alvor, og at fylkeskommunen trenger en mer helhetlig, koordinert og kapasitetssterk innsats for å møte utfordringene.

Selv om kriminaliteten blant ungdom generelt er lavere enn tidligere tiår, peker nasjonale rapporter på en negativ utvikling blant de yngste, og en tydelig sammenheng mellom utenforskap, svake skoleprestasjoner og økt risiko for kriminalitet, rus og psykososiale utfordringer. Overgangen fra grunnskole til videregående opplæring er en kritisk fase, og mange elever faller fra tidlig i videregående. Fylkesdirektøren mener dette underbygger behovet for tidlig og treffsikker innsats og foreslår en fordeling av tildelte midler som hensyntar behovet for både forebygging og styrking av eksisterende tiltak, se tabell 1.

Styrking av kvalifiseringssentre og UngInvest

UngInvest-sentrene og kvalifiseringssenteret på Bryne utgjør i dag noen av fylkeskommunens mest sentrale tiltak for ungdom som står utenfor skole og arbeid. Fylkesdirektøren vurderer at en betydelig del av midlene fra ungdomspakken bør prioriteres til økt bemanning ved de tre sentrene, og foreslår å sette av 2,5 mill. kroner per år til dette formålet. Økt bemanning vil være nødvendig for å øke kapasitet, styrke stabiliteten i tilbudet og gi rom for den individuelle tilpasningen målgruppen ofte trenger.

Fylkesdirektøren anbefaler en fleksibel modell som kombinerer korte avklaringsløp med mulighet for utvidet oppfølging.

Fylkesdirektøren vil i samarbeid med sentrene, ta initiativ til å samordne og videreutvikle sentrene til et enhetlig tilbud. Videre ønsker fylkesdirektøren å legge til rette for felles kompetanseutvikling for ansatte ved kvalifiseringssentrene innen blant annet livsmestring, sosial kompetanse, grunnleggende ferdigheter, psykisk helse, minoritetskompetanse og rusforebygging. En slik satsing kan styrke kvaliteten på tilbudene og bedre deltakernes forutsetninger for å mestre overgangen til både

opplæring og arbeid. Dette arbeidet foreslås finansiert gjennom administrative ressurser og statlige kompetansemidler.

Pilotene MIO, Arbeidslivsfag, Boost 26 og mentorordningen – verdifulle bidrag i helheten

Fylkesdirektøren vurderer at pilotene MIO, Arbeidslivsfag og Boost 26 bidrar til tidlig innsats, styrker overgangene og har potensial til å redusere frafall i videregående opplæring. Tiltakene viser lovende resultater, og fylkesdirektøren mener det er riktig å satse videre på dem. Det foreslås derfor å avsette 1.0 mill. kroner til MIO over to år, Arbeidslivsfaget 500 000 kroner for inneværende år og 500 000 kroner til Boost 26 for neste år. Neste års tildeling til Boost 26 skal sikre at ytterligere fem grupper á 16 elever får delta i tiltaket, ettersom årets gjennomføring allerede er finansiert.

Mentorordningen vurderes som et viktig supplement til fylkeskommunens eksisterende tjenester. Fylkesdirektøren vurderer derfor at en forskningsbasert innføring av mentorordningen – i samarbeid med UiS og Rogaland Røde Kors – vil gi et kvalitativt løft i oppfølgingen av ungdom i utenforskap. Ordningen er søkt fullfinansiert gjennom eksterne stiftelser for de kommende tre årene.

Tabell 1: Fylkesdirektørens forslag til fordeling av midlene bevilget gjennom ungdomspakken.

Tiltak	Merknad	Tiltaksmidler 2026	Tiltaksmidler 2027
• UnglInvest på Møllehagen • UnglInvest på Hollenderhaugen • Kvalifiseringssenter Bryne		2 500 000	2 500 000
MIO		1 000 000	1 000 000
Arbeidslivsfag		500 000	0
BOOST			500 000
Samordne og videreutvikle kvalifiseringssentrenes innhold og rammer	Benytter administrative ressurser	0	0
Kollektiv kompetanseutvikling • UnglInvest på Møllehagen • UnglInvest på Hollenderhaugen • Kvalifiseringssenter Bryne	Statlige kompetansemidler som er tilført fylkeskommunen.	0	0
Total sum		4 000 000	4 000 000

Samlet vurderer fylkesdirektøren at de foreslåtte tiltakene vil styrke fylkeskommunens evne til å forebygge utenforskap og styrker eksisterende tiltak. Tiltakspakken fremstår som helhetlig og bygger på dokumentert behov, evalueringer og forskning.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 04.03.2026

Arkivreferanse: 2026/15121-1

Saksbehandler: Lars Jørgen Skolem

Avdeling: Fylkesadvokaten

Forskriftsvedtak: Ny forskrift om skoleregler og skoledemokrati for elever, Rogaland fylkeskommune

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
24/2026	19.03.2026	Ungdommens fylkesråd
22/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget Fylkesutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Lokal forskrift om skoleregler og skoledemokrati for elever, Rogaland

Sammendrag

Forskrift om skoleregler og skoledemokrati for elever, Rogaland ble fastsatt av Rogaland fylkesting 11. juni 2024 i sak 64/2024. Som følge av ny opplæringsforskrift med forskrift må klageinstansen for visse reaksjoner endres. Fylkesdirektøren anbefaler samtidig at det i forskriften gis en hjemmel til at fylkesdirektøren kan vedta språklige og redaksjonelle endringer i forskriften.

Fylkesdirektørens innstilling

Ny forskrift om skoleregler og skoledemokrati for elever vedtas. Någjeldende forskrift om skoleregler og skoledemokrati for elever, Rogaland (FOR-2024-06-11-1396), oppheves med virkning fra 1. august 2026. Fylkesdirektørens fullmakt til å utarbeide og vedlikeholde veileder til forskriften videreføres.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Siri Frafjord Landa

fylkesadvokat

Bakgrunn for saken

Etter opplæringsloven § 10-7 skal det fattes lokal forskrift om skoleregler.

Skolereglene skal inneholde bestemmelser om organisering av skoledemokratiet, retter og plikter for elevene og regler for orden og oppførsel. Skolereglene vil erstatte dagens lokale forskrift om ordensreglement. Den lokale forskriften om skoleregler skal publiseres i Lovdata.

Som følge av ny opplæringslov med forskrift har det oppstått et behov for å endre klageinstans for enkelte reaksjoner etter skolereglene. Videre har fylkesdirektøren foreslått små språklige endringer, samt en egen bestemmelse som gir fylkesdirektøren myndighet til å foreta språklige og redaksjonelle endringer i forskriften uten behov for politisk behandling.

Problemstilling

Fylkesdirektøren presenterer i denne saken forslag til ny forskrift om skoleregler og skoledemokrati, og gjør rede for de foreslåtte endringer.

Saksopplysninger

Arbeid med gjeldende forskrift

Gjeldende forskrift om skoleregler og skoledemokrat ble utarbeidet av en samarbeidsgruppe som bestod av én rektor fra hver region (totalt tre rektorer), to representanter for de ansatte ved Utdanningsforbundet og Lektorlaget og to representanter for fylkesdirektøren. Arbeidet ble presentert for Elevorganisasjonen, elev- og lærlingombudet og mobbeombudene i møte 18. mars 2024. 14 skoler leverte høringssvar. Verken fagforeningene eller Elevorganisasjonen har levert høringssvar. Svarene fra høringen ble behandlet i nye møter i samarbeidsgruppen 11.04.2024 og 25.04.2024.

Forskriften ble politisk behandlet i ungdommens fylkesråd 24. mai 2024, opplæringsutvalget 28. mai 2024 og fylkestinget 11. juni 2024.

Arbeid med ny forskrift

Ettersom det har vært en bred behandling av forskriften i 2024 og fylkesdirektøren bare foreslår språklige og administrative endringer som ikke påvirker rettigheter eller plikter for elever eller ansatte, mener fylkesdirektøren det ikke er nødvendig å gjennomføre en ny høringsrunde, jf. forvaltningsloven § 37, fjerde ledd, bokstav c.

Foreslåtte endringer

I gjeldende forskrift § 11, niende ledd, angis *fylkestinget, eller den fylkestinget har gitt myndighet*, som klageinstans for enkeltvedtak om særlige sanksjoner. Etter en ny gjennomgang, og dialog med Utdanningsdirektoratet, har det kommet frem at enkeltvedtak som gjelder opplæringen og enkeltvedtak om sluttvurderinger skal ha statsforvalteren som klageinstans. Det foreslås derfor at ny forskrift § 11, niende ledd, angir *fylkestinget, eller den fylkestinget har gitt myndighet* som klageinstans for enkeltvedtak om klassebytte og skolebytte, og *Statsforvalteren i Rogaland* som klageinstans for øvrige enkeltvedtak om særlige sanksjoner.

Det er foreslått et nytt kapittel 6 i forskriften om endringer i forskriften. Her foreslås en ny paragraf 14 om språklige og redaksjonelle endringer i forskriften. Bestemmelsen gir fylkesdirektøren rett til å gjennomføre mindre endringer, og tydeliggjør samtidig at dersom endringene er av en slik art at de påvirker elever eller ansattes rettigheter eller plikter, skal imidlertid endringene behandles politisk.

Som følge av nytt foreslått kapittel 6 og ny foreslått § 14, foreslås det at gjeldende kapittel 6 og § 14 blir nytt kapittel 7 og § 15, uten at dette innebærer noen innholdsending.

Det er foreslått små språklige endringer i §§ 2, 4a, 5a og 6. Disse endringene innebærer ingen endring i meningsinnholdet, og er bare foretatt for å forbedre språket i forskriften.

Fylkesdirektørens vurderinger

Endring i bestemmelse om klageinstans

Fylkesdirektøren mener det er nødvendig å endre gjeldende forskrift § 11, niende ledd, slik at den er i tråd med gjeldende lovverk.

Slik fylkesdirektøren ser det, vil vedtak om bortvisning innebære vedtak som direkte påvirker elevens rett til opplæring. Av denne grunn er det statsforvalteren som er rette klageinstans, jf. opplæringsloven § 29-1. Videre mener fylkesdirektøren at klage på direkte nedsatt standpunkt karakter i orden eller atferd også skal behandles av statsforvalteren, jf. opplæringsforskriften § 10-6.

Fylkesdirektøren mener vedtak om klassebytte og skolebytte ikke er å regne som vedtak som gjelder elevens rett til opplæring. Disse vedtakstypene omhandler henholdsvis hvordan skolen organiserer opplæringen og hvilken skole en elev skal tas inn på. Det er fylkeskommunen selv som behandler eventuelle klager på dette, jf. henholdsvis fylkeskommunens autonomi og opplæringsloven § 29-1, annet ledd, annet punktum.

Ny bestemmelse om språklige og redaksjonelle i forskriften

Formålet med en slik bestemmelse er å fremme effektivitet, ved at ikke enhver endring må behandles på politisk nivå. Det vil for eksempel kunne oppstå tilfeller der det som følge av lovendringer eller nye lovtolkninger vil være nødvendig å oppdatere henvisninger i forskriften, uten at dette samtidig får noen virkning for elever eller ansattes rettigheter eller plikter. Forslaget fylkesdirektøren legger frem om endring av forskriften § 11, niende ledd, om klageinstans, er et kurant eksempel på et slikt tilfelle.

Når det kun gjøres språklige eller redaksjonelle endringer som ikke påvirker rettigheter eller plikter for elever eller ansatte, vurderer fylkesdirektøren at det ikke er behov for politisk behandling. Rettssikkerhetshensyn gjør seg ikke gjeldende ved språklige og redaksjonelle endringer. Videre vil slike endringer i mindre grad være et tema som er egnet for politisk behandling, da det for slike endringer ikke finnes nevneverdig rom for politisk påvirkning.

Formuleringen om at endringer som påvirker elever eller ansattes rettigheter eller plikter skal behandles politisk, fungerer som en nødvendig rettssikkerhetsgaranti for elever og ansatte. Formuleringen vil også sikre den politiske påvirkningsmuligheten i alle saker der fylkestinget må antas å ha en interesse.

Fylkesdirektøren mener det er rom og praksis for en slik bestemmelse i Rogaland fylkeskommune, jf. tilsvarende bestemmelser i inntaksforskriften § 39 og Ansvar og myndighet punkt 2.2.8.

Språklige endringer

De foreslåtte språklige endringene medfører ingen endring i bestemmelsenes meningsinnhold. Fylkesdirektøren mener det er viktig at fylkeskommunens dokumenter holder et høyt språklig nivå.

Konklusjon

Fylkesdirektøren anbefaler at det vedtas ny forskrift om skoleregler og skoledemokrati for elever.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 13.03.2026

Arkivreferanse: 2026/23290-2

Saksbehandler: Eiliv Fougner Janssen

Avdeling: Opplæring

Sluttrapport fra arbeidet med Øksnevadvisjonen

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
23/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget Fylkestinget

Sammendrag

Arbeidet med Øksnevadvisjonen har siden oppstarten i 2022 hatt som mål å styrke Øksnevad videregående skoles relevans og posisjon som kompetanseleverandør for landbruket og landbruksrelaterte næringer i Rogaland. Status pr. desember 2025 viser framgang på flere sentrale områder, og en utvikling som samlet sett bidrar til å løfte skolens omdømme, modernisere undervisningsarenaene og knytte tettere bånd til næringen. Fylkesdirektøren ønsker å videreføre utviklingsarbeidet gjennom etableringen av et kompetansesenter og en permanent ressursgruppe; «Øksnevadløftet».

Fylkesdirektørens innstilling

Statusrapport for Øksnevadvisjonen 2024-25 tas til orientering.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen

opplæringsdirektør

Bakgrunn for saken

I 2022 opprettet fylkesdirektøren Øksnevadrådet. Rådet bestod av fagpersoner og interessenter som bidro med ideer og innspill om Øksnevad videregående skoles faglige utviklingsmuligheter innen landbruks- og naturbruksfag. Øksnevadrådets mål og mandat var å utforme en *visjon for framtiden*. [Visjonsrapporten](#) ble lagt fram for opplæringsutvalget i mars 2023. Den inneholdt ti utviklingsområder og følgende visjon:

«Landets mest jordnære og matnyttige arena for læring, mestring og utvikling»

I 2023 ble det ansatt en prosjektleder for å følge opp visjonen og Øksnevadrådets anbefalinger. Med Statusrapport for Øksnevadvisjonen 2024-25 markeres slutten på prosjektperioden.

Problemstilling

Med denne saken legger fylkesdirektøren fram statusrapport for Øksnevadvisjonen 2024-25 til orientering.

Saksopplysninger

Statusrapporten tar utgangspunkt i de ti utviklingsområdene som Øksnevadrådet presenterte i visjonsrapporten i 2023. Status pr. desember 2025 er at det er framgang på flere sentrale områder. Samtidig avdekkes også områder der det fortsatt kreves målrettet innsats for å sikre videre utvikling og langsiktig rekruttering, både til skolen og til regionens landbruksrelaterte næringer.

I prosjektperioden ble det etablert en bred referansegruppe med representanter fra forskning, rådgivning, næring, forvaltning og interesseorganisasjoner. Denne gruppen har vært sentral i arbeidet med å gi retning for utviklingsarbeidet og sikre at skolens prioriteringer samsvarer med sektorens behov.

En av de viktigste forutsetningene for å gjøre skolen mer relevant, er utviklingen av moderne læringsarenaer. Nytt fjøs, vurdert som en nøkkelfaktor for skolens framtidige posisjon, er innvilget i prosjektperioden. Det samme er et biogassanlegg som gir nye muligheter innen energi, bærekraft og sirkulærøkonomi.

For å møte økende kompetansekrav i landbruket og sikre bedre overgang til høyere utdanning og arbeidsliv, arbeider Øksnevad systematisk med å utvikle nye utdanningsløp.

Status på de ulike utviklingsområdene beskrives i nærmere detalj i rapporten.

Fylkesdirektørens vurderinger

Under navnet Øksnevadvisjonen er det gjennomført et betydelig utviklings- og forbedringsarbeid. Skolen framstår i dag med tydeligere retning innen landbruksfag og et noe bedre omdømme i sektoren. Utviklingsarbeidet har satt fart på modernisering av både arenaer og utdanningstilbud, samtidig som samarbeidet med næringsliv og forskningsmiljøer allerede fremstår noe styrket.

Fylkesdirektøren mener det er viktig å ha fortsatt trykk på utviklingsarbeidet ved Øksnevad. Å opprette et kompetansesenter på Øksnevad og etablere en permanent ressursgruppe vurderes som en god måte å ta arbeidet videre på.

Konklusjon

Statusrapport for Øksnevadvisjonen 2024-25 tas til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 16.03.2026

Arkivreferanse: 2025/69565-5

Saksbehandler: Eiliv Fougner Janssen

Avdeling: Opplæring

Øksnevad grønne kompetansesenter - Organisering

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
24/2026	24.03.2026	Opplæringsutvalget Fylkesutvalget Fylkestinget

Sammendrag

Denne saken gjelder etableringen av et Grønt kompetansesenter ved Øksnevad videregående skole. Basert på gode erfaringer fra tilsvarende senter på Mære–Skjetlein i Trøndelag, egne ordninger som Talenter mot toppen på St. Svithun vgs og Toppvolley på Sand foreslår fylkesdirektøren at senteret organiseres som en egen avdeling underlagt rektor. Kompetansesenteret skal fungere som en motor og nøytral møteplass for landbruksnæringen i Rogaland, og bygge videre på Øksnevadvisjonen. Fylkestinget har allerede bevilget midler til to stillinger fra 2026, med forventning om delvis selvfinansiering etter økonomiplanperioden. Det er behov for å tydeliggjøre oppgavefordelingen mellom videregående skole, fagskole og andre eksterne miljøer som blant annet Vinterlandbruksskolen.

Fylkesdirektøren foreslår at det etableres et samarbeidsforum som uformell møteplass for videreføring av dialog mellom folkevalgt(e) representant(er) og eksterne aktører etter mønster fra tidligere referansegruppe for Øksnevadvisjonen. Samarbeidsforumet skal ha betegnelsen «Øksnevadløftet». I tillegg til samarbeidsforumet Øksnevadløftet anser fylkesdirektøren det som hensiktsmessig

også å opprette et eget administrativt organ i form av en administrativ arbeidsgruppe for Øksnevad Grønne Kompetansesenter som rådgivende organ for fylkesdirektøren.

Fylkesdirektøren foreslår at rektor ved Øksnevad har personalansvar for lederen av senteret, mens det er Opplæringsdirektør som tilsetter i stillingen.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Fylkestinget tar fylkesdirektørens redegjørelse i saksfremlegget til orientering, herunder planlagt opprettelse av et grønt kompetansesenter som en avdeling ved Øksnevad videregående skole, og planlagt opprettelse av en egen administrativ arbeidsgruppe for Øksnevad Grønne Kompetansesenter.
2. Det etableres et samarbeidsforum som uformell møteplass for videreføring av dialog mellom folkevalgt(e) representant(er) og eksterne aktører etter mønster fra tidligere referansegruppe for Øksnevadvisjonen. Samarbeidsforumet skal ha betegnelsen «Øksnevadløftet».

Gunn Claire Westad

Fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen

opplæringsdirektør

Bakgrunn for saken

[FT-sak 99/2025 Grønt kompetansesenter på Øksnevad](#) ble fremmet for de folkevalgte 28. oktober 2025. Fylkestinget (FT) vedtok følgende:

- *Saken tas til orientering*
- *Fylkesdirektøren vurderer opprettelsen av et grønt kompetansesenter på Øksnevad i forbindelse med utarbeidelsen av økonomiplanen 2026-2029*
- *Fylkestinget ber fylkesdirektør i det videre arbeidet tydeliggjøre oppgavefordeling mellom fagskole, vgs og andre aktører i kompetansesenteret. Det bes også om en videre vurdering av organisering av kompetansesenteret.*
- *Fylkesdirektøren kontakter Vinterlandbruksskolen på Jæren for å avklare i hvilken grad Vinterlandbruksskolen ønsker å delta i nytt kompetansesenter.*

Videre vedtok FT i budsjett og økonomiplan, sak RS 4/2025 Budsjettforslag fra de folkevalgte i forbindelse med Økonomiplan 2026-2029 og Årsbudsjett 2026 etablering av et grønt kompetansesenter på Øksnevad med to stillinger i 2026.

I fylkesdirektørens budsjettforslag ble Grønt kompetansesenter omtalt med følgende tekst:

Det vises til FT-sak 99/2025 Grønt kompetansesenter på Øksnevad angående etablering av et grønt kompetansesenter på Øksnevad. Senteret søkes oppbygd med Grønt kompetansesenter Mære-Skjetlein som inspirasjon, og vil fungere som motor, megler og møteplass for landbrukssektoren på Jæren og i Rogaland. Andre relevante inspirasjonskilder er Havets Hus, Måltidets Hus og Innoasis. Forslaget inkluderer etablering av fagskoletilbud, tilrettelegging for forskning og innovasjon, samt kurs- og møteaktivitet, og støtter seg blant annet på intensjonsavtale om samarbeid med NIBIO og kan ses på som en videreføring og permanent forankring av Øksnevadvisjonen.

Øksnevad kompetansesenter for bærekraftig agronomi vil være en samlende og nøytral arena der skolen, landbruket, næringslivet, organisasjonene,

gründere, forskningen, akademia m. fl. kan spille hverandre gode og bidra til å styrke, foredle og fornye regionens og landets kompetanse innen landbruket.

Det legges inn to stillinger for deler av 2026 og hele 2027, mens det reduseres med en stilling for 2028 og 2029. Etter økonomiplanperioden må det være et mål at begge stillingene blir selvfinansierte.

Vedtatt budsjett:

År	Beløp [mill]	Kommentar
2026	1,6	En stilling hele året. En stilling fra august
2027	2,2	To stillinger hele året
2028	1,1	To stillinger hvorav den ene tilstrebes å bli selvfinansiert
2029	1,1	To stillinger hvorav den ene tilstrebes å bli selvfinansiert

Problemstilling

Fylkestinget har bedt om en vurdering av organiseringen av kompetansesenteret ved Øksnevad. I denne saken drøfter fylkesdirektøren valg av organisasjonsmodell og foreslår å legge kompetansesenteret til Øksnevad vgs som en egen avdeling underlagt skolens rektor.

Fylkesdirektøren foreslår at det etableres et samarbeidsforum som uformell møteplass for videreføring av dialog mellom folkevalgt(e) representant(er) og eksterne aktører etter mønster fra tidligere referansegruppe for Øksnevadvisjonen. Samarbeidsforumet skal ha betegnelsen «Øksnevadløftet». I tillegg til samarbeidsforumet Øksnevadløftet anser fylkesdirektøren det som hensiktsmessig også å opprette et eget administrativt organ i form av en administrativ arbeidsgruppe for Øksnevad Grønne Kompetansesenter som rådgivende organ for fylkesdirektøren.

Fylkesdirektøren vil se nærmere på oppgavefordelingen mellom fagskole, vgs og andre aktører i kompetansesenteret når senteret er etablert.

De folkevalgte bes ta stilling til det samlede forslaget til organisering.

Saksopplysninger

Relevant erfaring vedr organisering - eksternt

Grønt kompetansesenter Mære-Skjetlein Mære landbruksskole i Trøndelag har vært en inspirasjonskilde til et tilsvarende senter på Øksnevad. Senteret ved Mære har alltid vært organisert som en egen avdeling ved landbruksskolen, hvor leder har plass i skolens ledergruppe.

Skjetlein som ligger rett syd for Trondheim har forsøkt både samme organisering som Mære samt en organisering hvor senteret har ligget som en avdeling direkte under sentraladministrasjonen i Sør-Trøndelag fylkeskommune, ikke under skolen som på Mære. Tilbakemelding fra Trøndelag er at en organisering som en avdeling rett under sentraladministrasjonen i Sør-Trøndelag fylkeskommune fungerte veldig dårlig og ble endret tilbake etter få år.

Den nå sammenslåtte avdelingen i Trøndelag fylkeskommune er formelt underlagt rektor ved Mære landbruksskole, men med tett kontakt med sentraladministrasjonen i denne fylkeskommunen, da særlig avdeling plan og næring. Tidligere og mangeårig leder ved Grønt Kompetansesenter i Trøndelag, Tove Hatling Jystad, viser til at organisering der leder av kompetansesenteret er en del av ledergruppen ved skolen har vært en suksessfaktor, da skolen eier aktiviteten.

Relevant erfaring vedr organisering - internt

Fylkesdirektøren vil peke på at både Talenter mot toppen-tilbudet på St. Svithun vgs og Toppvolley-tilbudet på Sauda vgs, avdeling Sand, er organisert som en avdeling på skolen, med en leder som rapporterer til rektor.

Ekstern referansegruppe for Øksnevadvisjonen

I arbeidet med Øksnevadvisjonen inviterte fylkesdirektøren næringen, UH-sektoren, Statsforvalteren og representanter fra ulike F&U-miljøer til å danne en referansegruppe som ble prosjektets rådgivende organ.

Fylkesdirektøren ser at referansegruppen har fungert meget godt og at deres virksomhet har bidratt i utviklingsarbeidet på Øksnevad på en god måte, slik at skolen er blitt bedre rustet til å levere relevant kompetanse til landbruksnæringen.

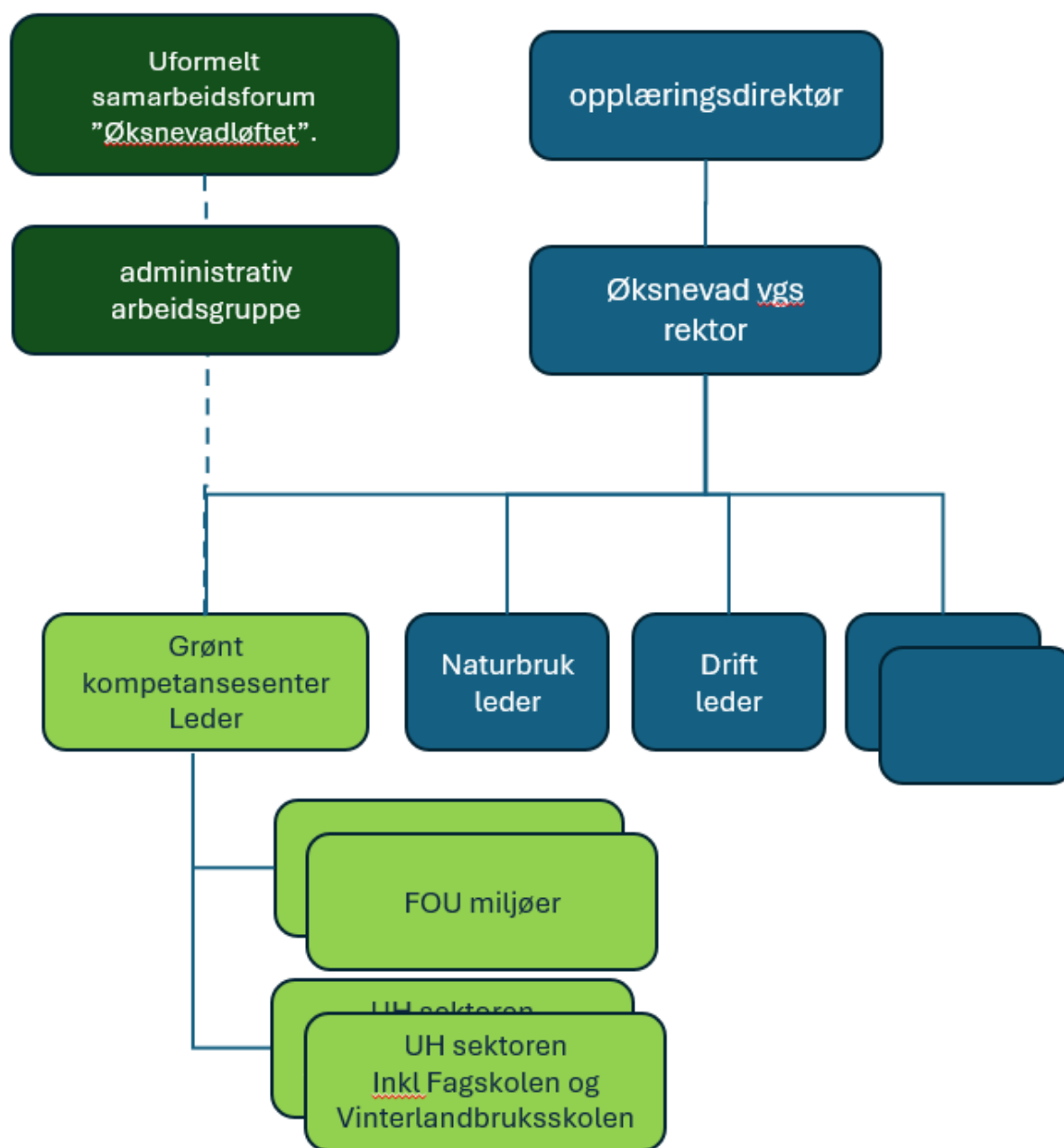
Fylkesdirektørens vurderinger

På bakgrunn av erfaringene fra Trøndelag og egne erfaringer med Talenter mot toppen og Topp volley på Sand ser fylkesdirektøren det som hensiktsmessig at kompetansesenteret ligger som en avdeling på Øksnevad vgs med en leder som rapporterer til rektor.

Fylkesdirektøren er likevel opptatt av viktigheten av at det er næringens og universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren) sine behov som er styrende for aktiviteten.

Fylkesdirektøren ser det som avgjørende at et grønt kompetansesenter fokuserer på hva om er nyttig for næringen og at det vil bidra til aktivitet og prosjekter som igjen er relevant for skolens oppdrag knyttet til opplæring.

Figur 1 – Organisering av Øksnevad grønne kompetansesenter

Øksnevadløftet

Fylkesdirektøren mener et grønt kompetansesenter vil dra nytte av det gode arbeidet som har blitt utført av Øksnevadvisjonens eksterne referansegruppe.

Fylkesdirektøren ønsker derfor å invitere næringen, UH sektoren, F&U miljøer og Statsforvalteren med i en videreføring av dette arbeidet.

Fylkesdirektøren støtter forslag fra den nå avviklede referansegruppen om at det nye samarbeidsforumet får betegnelsen Øksnevadløftet. Referansegruppen mener navnet gjenspeiler jærsk ånd og fremtidskraft. Det kombinerer to viktige elementer:

- Videreutvikling – et løft for skolen og regionen.
- Dedikasjon – et løfte om å bidra til fremtidig vekst og kvalitet.

Mandat for Øksnevadløftet

Øksnevadløftet skal være et uformelt samarbeidsforum for dialog om Øksnevad grønne kompetansesenter. Øksnevadløftet skal være en uformell møteplass uten formell beslutningsmyndighet over skolens eller senterets drift. Øksnevadløftet skal i den forbindelse:

- Bidra til at regionens samlede kompetansebehov skal stå i sentrum for senterets virksomhet.
- Bidra til at Rogaland får den landbrukskompetansen regionen trenger.
- Være en drivkraft for å realisere Øksnevad videregående skoles visjon og handlingsplaner.
- Være med i arbeidet med å peke ut kursen for Øksnevad grønne kompetansesenter både på kort og lang sikt.

Medlemmer av Øksnevadløftet

Miljø	Medlemmer - eksempler	Antall
Representanter fra landbruksnæringen	Typisk Tine, Felleskjøpet, AK maskin og andre	2-3
Interesseorganisasjoner	F.eks. Norsk bondelag	1-2
F&U miljøer	Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) Norsk Landbruks Rådgiving (NLR) Nordic Edge, Agritech	2-3
UH sektoren -	Vinterlandbruksskolen, Norce, UiS, Fagskolen og andre	2-3
Statsforvalteren		1
RFK	En representant for de folkevalgte	1

Fylkesdirektøren mener at det er ønskelig at minst et medlem av Øksnevadløftet skal være fra folkevalgt nivå i Rogaland fylkeskommune. Kommuneloven forbyr enhver form for organ, samarbeidsgruppe eller lignende som består av både folkevalgte og

ansatte i fylkeskommunens administrasjon. Øksnevadløftet kan derfor ikke samtidig ha medlemmer fra administrasjonen. En ansatt i fylkesadministrasjonen, fortrinnsvis seksjon næring under tjenesteområdet samfunn, kan bistå i møtene som administrativ ressurs.

Administrative rammer for Øksnevadløftet

- Fylkesdirektøren ønsker at leder for Øksnevad grønne kompetansesenter sørger for det praktiske knyttet til opprettelse og drift av Øksnevadløftet.
- Fylkesdirektøren ser for seg at Øksnevadløftet møtes en gang pr. halvår.
- To medlemmer fra Øksnevadløftet sitter i fylkesdirektørens administrative arbeidsgruppe for Øksnevad grønne kompetansesenter (heretter «administrativ arbeidsgruppe»). Dette vervet vil gå på rundgang, men de(t) folkevalgt(e) medlem(mer) av Øksnevadløftet er utelukket fra å delta i administrativ arbeidsgruppe.
- Deltakelse i Øksnevadløftet er ulønnet.
- Øksnevadløftet er en uformell møteplass uten formell beslutningsmyndighet over skolenes eller senterets drift.

Administrativ arbeidsgruppe for Øksnevad Grønne Kompetansesenter

I tillegg til samarbeidsforumet Øksnevadløftet hvor folkevalgt nivå er representert, anser fylkesdirektøren det som hensiktsmessig også å opprette et eget administrativt organ i form av en administrativ arbeidsgruppe for Øksnevad grønne kompetansesenter som rådgivende organ for fylkesdirektøren.

Mandat for administrativ arbeidsgruppe

- Øke kvaliteten av fylkeskommunens utøvelse av rollen som eier av senteret utover det som fylkeskommune allerede gjør som skoleeier.
- Stimulere til at senteret kobler seg på nasjonale og internasjonale samarbeidsprosjekter.
- Svare ut spørsmål og utfordringer identifisert av senteret
- Bidra til å gi retning for senteret sin drift i tråd med utviklingsplan for Rogaland og andre fylkeskommunale planer og strategier.

Oppgaver for administrativ arbeidsgruppe

- Bidra til at politiske vedtak blir etterlevd.
- Koble senteret opp mot konkrete eksterne og interne tilskuddsordninger
- Bidra til god koordinering mellom skolens drift og senterets virksomhet
- Bidra til at senteret samarbeider godt med eksterne aktører som vinterlandbruksskolen og fagskolen

Medlemmer av administrativ arbeidsgruppe

Miljø	Medlemmer - eksempler	Antall
Øksnevadløftet	To representanter fra Øksnevadløftet	2
Fylkesadministrasjonen	• Samfunnsdirektør RFK • Opplæringsdirektør RFK	2
Skolen	• Rektor	1
Tillitsvalgte	• En representant for de hovedtillitsvalgte	1
Senteret	Leder	1

Kommuneloven forbyr enhver form for organ, samarbeidsgruppe eller lignende som består av både folkevalgte og ansatte i fylkeskommunens administrasjon.

Administrativ arbeidsgruppe kan derfor ikke også ha folkevalgte medlemmer.

Administrative rammer for administrativ arbeidsgruppe

- Administrativ arbeidsgruppe er et rådgivende organ for fylkesdirektøren uten formell beslutningsmyndighet over skolenes eller senterets drift.
- Administrativ arbeidsgruppe møter to ganger pr. halvår
- Deltakelse i administrativ arbeidsgruppe er ulønnet.
- Leder for Øksnevad grønne kompetansesenter tilrettelegger arbeidet i administrativ arbeidsgruppe

Rektor

Fylkesdirektøren foreslår at rektor har personalansvar for daglig leder av Øksnevad grønne kompetansesenter. Rektor er videre ansvarlig for å etablere gode strukturer

for å sikre godt samarbeid og god koordinering mellom senterets aktivitet og skolen/gårdsdriften ellers

Tilsettingsforhold for leder for Øksnevad grønne kompetansesenter

Fylkesdirektøren foreslår at det er opplæringsdirektør som tilsetter leder for Grønt Kompetansesenter. Utover opplæringsdirektør vil intervjuet teamet bestå av samfunnsdirektør, rektor og en representant for de hovedtillitsvalgte.

Daglig leder for senteret tilsettes som avdelingsleder på Øksnevad videregående skole. Leder for Øksnevad grønne kompetansesenter vil i det daglige rapportere til rektor på lik linje med de andre avdelingslederne på Øksnevad. Fylkesdirektøren mener lederen for senteret må ha pedagogisk utdanning og undervisningskompetanse i fag som tilbys på skolen.

Konklusjon

Fylkesdirektøren foreslår at et Øksnevad grønne kompetansesenter etableres på Øksnevad, som en egen avdeling underlagt rektor ved Øksnevad videregående skole. Kompetansesenteret skal fungere som en motor og nøytral møteplass for landbruksnæringen i Rogaland, og arbeidet skal bygge videre på Øksnevadvisjonen.

Det er behov for å tydeliggjøre oppgavefordelingen mellom videregående skole, fagskole og andre eksterne miljøer, og Vinterlandbruksskolen skal avklare sin rolle.

Fylkesdirektøren foreslår at det etableres et samarbeidsforum som uformell møteplass for videreføring av dialog mellom folkevalgt(e) representant(er) og eksterne aktører etter mønster fra tidligere referansegruppe for Øksnevadvisjonen. Samarbeidsforumet skal ha betegnelsen «Øksnevadløftet». I tillegg til samarbeidsforumet Øksnevadløftet anser fylkesdirektøren det som hensiktsmessig også å opprette et eget administrativt organ i form av en administrativ arbeidsgruppe for Øksnevad Grønne Kompetansesenter som rådgivende organ for fylkesdirektøren. Rektor ved Øksnevad innehar personalansvar for lederen av senteret.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.